

DIRVA

THE FIELD
Nr. 61
Rugp.-August 11, 1958
Cleveland, Ohio

LIETUVOS NAUJINIŲ ATRANKA

Rumšiškės kraustosi į kalną

NUKELIAMAS RUMŠISKIŲ MIESTELIS. — BUS UŽLIETI BIRUTĖS IR VYTAUTO ŠALTINIAI BIRSTONE. — VILNIUJE TELEFONŲ KNYGA NE KASMET IŠLEIDŽIAMA. — UŽ VISKĄ KALEJIMINĖS BAUSMĖS.

Galbūt jau kitais metais Nemunas ties Kaunu bus užtvinktas ir išsilies vadinamoji Kauno jūra. Tarp daugelio kitų vietovių, ji užlies visą dabartinį Rumšiškės miestelį. Todėl rumšiškėnai jau dabar skuba kraustytis į naują jiems gyventi skirtą vietą, kalnę. Keliami visi trobesiai, o taip pat ir senoji Rumšiškės bažnyčia, kuri oficialiai pripažinta esanti architektūros paminklas. Iš viso į naujas vietas turės persikelti apie 800 sodybų.

Net Birutės kurorto dalis bus sianti užlieta, drauge su Birutės ir Vytauto mineraliniais šaltiniais. Statomos naujos sanatorijos kitą Nemuno pusę, irgi kalne. Jau šis surasta kitų vietų, iš kurių pasiekiami mineraliniai vandenys. Stengiamasi, kad iki 1959 metų pabaigos statomasis Kauno HES (hidroelektrinės stoties) bent viena turbina pradėtų sukintis. Stoties administracija jau įsikūrė naujame jai skirtame pastate (Pirma administracija buvo Kaune, Laisvės al. 21). Pastatyta visa eilė ir kitų pastatų įstaigoms ir butams.

Šiuo metu ne tik fotografai ir dailininkai, bet ir archeologai tyrinėja "jūros dugną", t. y. vietas, kurios vėliau bus apsemtos. Buvo į tas vietas nuvykęs archeologų ekspedicija, vadovaujama Čiurlionio vardo dailės muziejaus mokslinės bendradarbės Rymantienės. Ekspedicija suradusi daugiau kaip 2000 metų senumo būtinų kultūros liekanų.

KEISTI ĮSTAIGŲ PAVADINIMAI

Telefonų abonentų knyga Vilniuje ne kasmet pasirodo. Ligi šių metų vilieniškai turėjo naudotis 1954 metų knyga, kuri faktiškai jau visai nebeatitiko esamo telefono paskirstymo. Anksčiau esnė laida buvo tik 1951 metais.

Dabar neseniai išleista knyga jau atskirai lietuviškai ir rusiškai (pirma abi būdavo drauge įrašytos). Bet lietuviškoji laida net TIESOJE susilaukė pasipiktinimo dėl lietuvių kalbos darymo. Iš telefonų knygos matyti, kad Vilniuje esama tokių įstaigų bei įmonių:

Glavkoopchozorg, Raszyrmalosbyt, Glavpodovoschozorg, Sortsemovosch, Komundorstroj, Glavmiasrybtorg, Elektroširpotreb ir t.t.

Vis tai įstaigos bei įmonės, kurių centrai yra Maskvoje (neapsant pernai įvykdytos ūkinės "autonomijos"). Bet ir patys rusai tuose keliaukščiuose pavadinimuose nebesusivaiko.

Yra panašių ir "lietuviškų" pavadinimų: Vyrlietizemūktiekimas, Lietverstaryba, Zoovettiekimas ir t.t.

Naujoje telefonų knygoje jau nurodomi ir privačių abonentų butų adresai. Anksčiau tai nebuvo praktikuojama. Bet adresai, pavardės ir net jų telefonų numeriai daugeliu atvejų išspausdinti klaidingi.

KALĖJIMAS UŽ STATYMĄ BE LEIDIMO

Liepos 27 dieną paskelbtas dekretas, kuriuo už "savavališką, be reikiamo leidimo, pastato statymą ar perstatymą" arba už "grubų statybos technikos taisyklių pažeidimą" nustatoma bausmė: "laisvės atėmimo ar

pataisos darbų iki vienerių metų laiko arba pabauda iki 1000 rublių su savavališkai pastatyto ar statomo pastato konfiskavimu ar be šito".

BAUDŽIA "AUTONOMISTUS"

Kauno "Pergalės" turbinų gamykla, nors ir turėjusi galimybes, bet nepateikusi kitų ekonominių rajonų (Rusijos) įmonėms daugiau kaip 3,500 įvairių vožtuvų, 19 reduktorių ir 40 ritinėlių. Be to, ta pati įmonė neįvyk-

SPRAGA SVARBIAME FRONTE

Amerika traukiasi, Sovietai užima

AMERIKOS BALSŲ veiklos susiaurinimas Europoje yra Amerikos pasitraukimas iš svarbių pozicijų svarbiame fronte.

DIRVOJE buvo perspausdintas amerikiečio laikraštiniuko atsiliepimas tuo reikalu. Ten buvo labai jautriai ir teisingai apibūdinta susiaurinimo palietusių darbininkų padėtis. Nuosirdžiausio pritarimo verti žodžiai.

Bet, kokia bebūtų keblion padėtis įstūmtų darbininkų klausimu svarba, yra svarbesnį dalyką, susijusį su tuo susiaurinimu.

Sovietija yra visą laiką ofenzivoje radijo fronte. Ji duoda žymiai daugiau stočių ir valandų užsieniams skirtoms programoms. Vakaruose niekas jų tos akcijos nekludo. Mažesnė vakariečių radijo veikla susiduria su kliūtimis Sovietijoje, tačiau gal i pro jas prasižvelgti. Prasižvelgti ir daugiau, jei būtų daugiau aktyvumo. Bet aktyvumas mažinamas.

Aktyvumas mažinamas kaip tik ten, kur buvo daugiau pasiekimo. Susiaurinimas Miunchene visiškai nukerta tenykštes programas Pabaltijo kalbomis. Programoms tomis kalbomis dar lieka Washington. Bet Miuncheno programos buvo geresnės ir geriau girdimosios — tai visuotinė nuomonė turėjusių progos palyginti.

Kas Pabaltijo kalbomis AMERIKOS BALSŲ dar lieka, tas perduodama begalo perkrautomis ir iš tokių stočių, kurias ir be trukdymų sunku girdėti, o kai veikia trūkdytojai, tai nesą prasmės net ir kėsintis klausyti.

Sako, kad siaurinimą nulėmė

džiūsi pirmojo šių metų pusmėčio uždavinio eksportui.

Todėl Valstybės Kontrolės Komisija (dabar užimanti buvusios Valst. Kontrolės ministerijos vietą) gamyklos direktoriui Prokopčiukui ir jo pavaduotojui Didoniui padarė piniginių nuoskaity, kitus pareigūnus pabaudė tik papeikimais bei įspėjimais. Visiems prigrasyta "kooperuotus" ir eksportinius uždavinius būtinai atlikti.

"Kooperuoti" uždaviniai yra kitų respublikų įmonių užsakyimų vykdymas. Eksporto uždaviniai — užsakymai ir užsienius, tai yra, už Sovietijos ribų).

Susilaukę papeikimo ir paprastai labai giriama šiaulių "Elnio" (buv. Frenkelio) fabriko direktorių Pirmaitis ir vyr. inž. Jurkšaitis už nepatenkinamą vykdymą nutarimo dėl avalynės gamybos vaikams.

KUNKULIUOJANČIOS VIDURŽEMIO PAKRANTĖS

Apie jas DIRVAI rašys buvęs Aleksandrijos ir būsimas Ankaros universiteto profesorius Algirdas J. Greimas

Viduržemio jūra dabar gana rami, bet jos pakrantės verda.

Algirdas J. Greimas, kelis metų profesorius Aleksandrijos universitete (Egipte), neseniai tapo išrinktas ordinariiniu profesorium Ankaros universitete (Turkijos sostinėje). Rugpjūčio 9 dieną prof. Greimas atsisveikino su Egiptu ir išplaukė atostogų metui į Prancūziją, iš kur paskui vyks į Turkiją.

Kelonė traukianti apie tris savaites, nes laivas sustojęs visuose Viduržemio jūros uostuose. A. J. Greimas maloniai sutiko pasidaryti su DIRVOS skaitytojais tos kelionės įspūdžius, kurie apimsia šias dabar taip dažnai minimas šalis:

Egiptą — Libaną — Turkiją — Kiprą — Rodeziją — Graikiją — Italiją.

Kada tie rašiniai DIRVOJE pasirodys, tuo tarpu negalime tiksliai pasakyti, nes, jeigu jie nebus išsiųsti iš kurio uosto (o to gali ir nebūti, nes būti rizikos, kad rankraščiai gali paklysti), tai su autorium galėsime susisiekti tik pačioje šio mėnesio pabaigoje, kai jis bus pasiekęs Paryžių.

ne politikos, o taupumo sumetimais. Bet tai išvirkščias taupumas, jei nukertamos geresnės ir geriau girdimos programos, o paliekamos silpnės ir blogai girdimos.

Tuo tarpu iš kitos pusės, lyg tyčia (turbūt, tikrai tyčia!) Sovietai šiomis dienomis padidino programų skaičių Vakaruose Europoje Pabaltijo kalbomis, ypač lietuvių kalba (tą jie skelbia lietuviams Amerikoje skirtoje programoje!).

Amerika traukiasi iš Europos radijo fronto, o Sovietija nedelsdama užima paliktą spragą.

Ivykę faktai visada yra labai svarbūs. Begalo sunku grąžinti buvusią padėtį. Gal nebūtina ir stengtis grąžinti. Nes oficialus, šaltas, "nesuinteresuotas" balsas nedaug ką ir teduoda moralinės paramos belaukiantiems klausytojams. Vienintelė jiems pagunda, tai tik tas faktas, kad "Amerika dar kalba lietuviškai, latviškai, estiška, tai dar neužmiršo mūsų".

Susidariusią padėtį galima atitaisyti kitu keliu. Jei iš tiesų stinginga lėšų, tai gal galima, pavyzdžiui, nuimti keletą nuosimčių nuo Tito ir Gomulkos valdžioms skiriamų pašalpų ir sudaryti galimybę ne Amerikos ar kurios kitos valstybės oficialiu, bet savu balsu kalbėti lietuviams į Lietuvą, latviams į Latviją, estams į Estiją — per Laisvosios Europos radiją, ar kaip kitaip. Ir kalbėti būtinai iš Europos, naudojant vidutines bangas, kaip, pavyzdžiui, Miunchene lietuvių programoms naudotoji 251

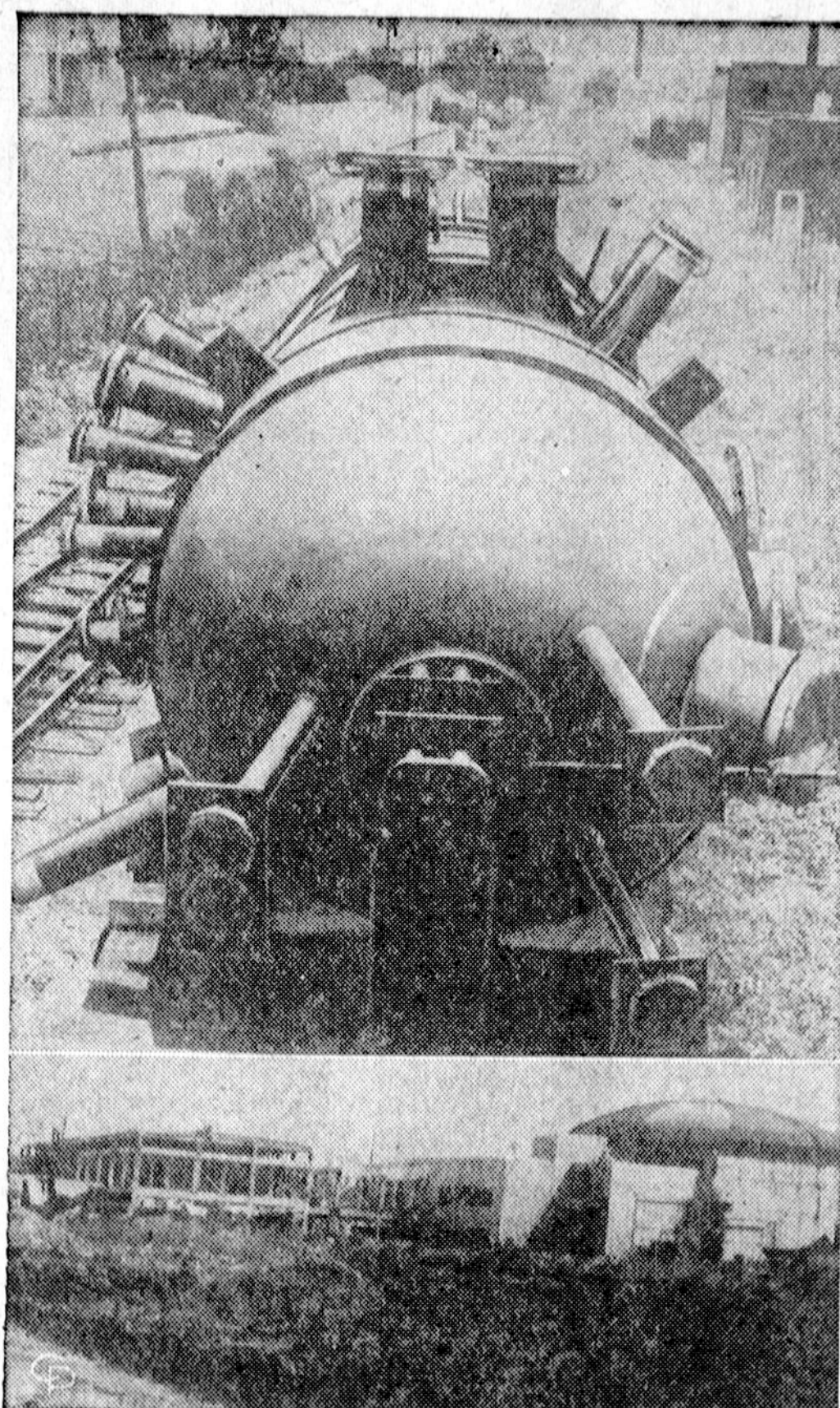
metų banga, pasiekusi geriausių rezultatų.

Čia, žinoma, tuojau kils pasitikėjimo klausimas: ar "svetimi žmonės" nepridarys bėdos, gavę prieiti prie mikrofono? Juk kiek buvo priekaištų Laisvosios Europos radijui, kad iš ten buvusi "sukurstyta" Vengrijos revoliucija!

Ak, jei tai būtų buvusi tiesa, ir jei tokių "kurstytojų" neva pasiektas rezultatas būtų buvęs išnaudotas, šiandien gal pasaulis jau kitaip atrodytų, ir tie "kurstytojai" būtų herojai...

Bet "kurstytojų" nebuvo. Ir gerai, kad nebuvo, nes jie būtų pasirodę buvę tik suvedžiojotai...

"Bėdos" baimė labai mažai teigti pagrindo. Privačių, dėl savo tėvynių laisvės bandančių plikomis rankomis kovoti žmonių grupelės savo jėgomis niekad negalės užimti pozicijų radijo fronte. Tai gali būti įmanoma tik laisvų ir išteklių turinčių valstybių paramos dėka. Amerika, savo valia (gal per neapsižūrėjimą?) palikusi tuščią spragą tame fronte, gali ją ir vėl — net geriau — užpildyti. nuosirdžiai savanorių kovotojų jėgomis, iš savo pusės suteikdama tik reikalingas materialines priemones. Kad tai nebūtų taip brangu, galima atsikvėti nuo nereikalingai išpuštų grynai biurokratinio formalumo. Štai, mūsų laikraštis šiuo metu išeina du kartus per savaitę šešių puslapių, du puslapiai kiekvieną darbo dieną. Mes turime iš viso apie keturis asmenis personalo, įskaitant technikinį. Mums nelengva suprasti, kodėl AMERIKOS BALSŲ vos maždaug pusė tokios turinio apimtys paruošti reikia aštuonių ar daugiau asmenų vien tik redakcijos ir raštinės personalo... Didžiuma jų darbo, matyt, eina ne į antenas, o į biurokratinį popierizmą, keleriopos kontrolės su-

70 tonų spaudimo tankas gabenamas į Plum Brook, O., statomą fabriką (apatinė nuotrauka), kuriame bus pradėti gaminti atomine jėga varomi lėktuvai.

metimais, vis norint nuo "bėdų" apsisaugoti. O apsisaugoti jų galima paprasčiau. Tam reikia tik vieno dalyko: pasirinkti uždavinį ir atsakomybę suprantančius žmones. Jeigu tokiu jau yra, tai reikia ne mechaninės biurokracijos, o pasitikėjimo savo pasirinktaisiais.

JIE ĮSIJUNGĖ Į DIRVOS TALKĄ

Į vykdymą \$20,000 vąjų įsijungė trys nauji šimtininkai. Jais yra:

102. Petras Janulaitis, iš Chicago \$100.00
103. Salomėja Janulaitienė, iš Chicago \$100.00
104. Vytautas Janulaitis, iš Chicago \$100.00

Visi Dirvos bičiuliai, aktyvūs veikėjai ir tautinio darbo rėmėjai. Ačiū jiems.

Taip pat į vykdymą vąjų papildomai įsijungė Dirvos bičiulė

A. B. M., iš Chicago, naujai įnešdama \$15.00

Su šiandien skelbiamais iš viso gauta \$19,361.30

Dar būtinai reikia \$638.70

Ir jie turi būtinai įplaukti šį mėnesį!

Naujai išrasta kamera žmogaus skrandžio vidui fotografuoti (apačioje), kuri įdedama į cigaro formos lukštą ir paciento nuryjama. Kamera gali padaryti aštuonias nuotraukas; šviesa gaunama iš viduje įmontuotos lemplės.

* SPORTAS *

PASIEKTI PENKI NAUJI REKORDAI

Pereitą savaitgalį Clevelande įvykusiose Vid. Vakarų Sporto Apygardos lengvosios atletikos pirmenybėse buvo pasiekta kelta pažymėtinų pasekmių.

Suolyje į aukštį su kartimi Em. Karosas (Detroito Kovas) pasiekė geriausią tremties pasekmę vyrų ir jaunių klasėse persokęs 10'9" (3.28 m.).

Antrą geriausią tremties pasekmę, kartu moterų ir mergaičių klasėse pasiekė clevelandietė Nijolė Gelažytė suolyje į aukštį 4'8 1/4" (1.43 m.).

Trečią ger. tremties pasekmę pasekė irgi clevelandietis A. Modestavičius numetęs ietį 172'10 1/2" (52.69 m.) jaunių klasėje.

Be to St. Juodvalkytė (Clevelando Žaibas) moterų rutulio stūmimo pasiekė Š. Amerikos Lietuvių Sporto Sąjungos rekordą nustūmusi 37'1 1/2" (11.32 m.).

Taipogi sąjungos rekordą pasiekė Clevelando LSK Žaibo moterų 4x60 m. estafetė prabėgusi per 33.4 sek. Komandoje bėgo: A. Karaliūtė, St. Juodvalkytė, R. Besperaitytė ir I. Besperaitytė.

Pirmenybėse dalyvavo apie 30 sportininkų iš Chicago, Detroito ir Clevelando.

Dėl netikėtų kliūčių Chicago ir Detroito sportininkams negalėjus atvykti pilnose sudėtyse, Clevelando LSK Žaibas didele persvara išėjo šių varžybų nugalėtoju ir kartu FASK-to pereinamosios taurės laimėtoju. Plačiau apie varžybas sekančiame Dirvos numeryje.

LIETUVIAI VOKIETIJOJ

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ IŠSIKOVOJO LENGVATAS

Po ilgų Krašto Valdybos pastangų, š. m. birželio 20 d. raštu Weinheim Mokesčių inspekcija (Finanzamt Weinheim) pripažino Bendruomenę visuotinio darbo padėti ir su tuo susijusias teises. O tai reiškia daug lengvatų.

Pirmiausia, Bendruomenės organizacija yra atleista nuo įmonių, verslo ir turto mokesčių. Be to, aukos, teikiamos mūsų Bendruomenei, gali būti atitinkamų įstatymų numatytose ribose nurašomos nuo mokesčių Finanzamtui.

Krašto Valdyba ruošiasi panaudoti čia suteiktą privilegiją ir ieškoti gimnazijai išlaikyti bei savo kultūrinei ir socialinei veiklai įvykdyti aukų lietuviškose bei vokiškose bendrovėse ir kitose didesnio pelno institucijose, kurioms tuo būdu aukos nieko nekainuoja.

ŽAIDIMAS VAIKAMS — "TĖVYNĖS KELIAIS"

Jau gauta iš spaustuvės 500 egz. šio žaidimo. Žaidimas pagamintas panašaus tipo, kaip ir panašūs vokiški vaikų žaidimai, pvz., "Reise um Europa" ir pan. Spalvotas. Du atskiri žaidimai abejose sulenkiamo kartono pusėse. Formatas — 40 cm. x 45 cm. Idėtas į specialų storesnį popierio voka, ant kurio yra atspausdintos žaidimo taisyklės. Tai pirmas tos rūšies įvykdytas projektas, svarbiausia, su lietuviškomis temomis ir spalvomis. Žaidimo savikaina — apie DM. 4.—. Kadangi šis projektas buvo didžiausia dalimi įvykdytas pašalinės subsidijos dėka, tai KV šio vaikų žaidimo nepardavinėja.

Kinija savo kariuomenę pergrupuoti pradėjo ryšium su Vid. Rytų krize.

JAV povandeninis laivas Nautilus atliko istorinę kelionę, praplaukdamas šiaurinių polių po ledu. Plaukimo gylio ir greičio laivynas nepaskelbė, tačiau yra žinoma, jog Nautilus gali daryti daugiau, nei 20 mazgų per valandą ir panerti giliau, negu 400 pėdų.

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. LITVIA, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6844. Issued in Cleveland every Monday and Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILTIŠ, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-Jos (Inkorporuoti, ne pelniui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6844. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kalna 10 centų.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:
P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Jau ir pats pradėdavo galvoti, kad mano nuolatiniams priminimams, jog Dirvos persitvarkymo reikalams būtina reikia sukelti \$20,000 sumą, bus daugumai iš Tamstų įgrisę. Ir labai džiaugiuosi, kad mano tokiame įkyrumu tikrai ateina galas. Ateina, nes bereikia tik \$638.70. O tai, palyginus su \$20,000 suma, jau labai nedaug.

Jau anksčiau esu minėjęs, kad ši baigiamoji suma turi būti sudėta dar šį mėnesį. Šį mėnesį todėl, kad atėjus aukščiausias laikas daryti tolimesnius persitvarkymus, jei norim, kad Dirva nuo 1959 metų pradžios jau būtų spausdinama naujuoju būdu, gausiai iliustruota nuotraukomis iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo. Kitaip, kaip ne kartą esu priminęs, kol \$20,000 suma nebus sukelta, mes negausime dar kitų pažadėtų pinigų, o be jų darbai tikrai negali būti įvykdyti. Taigi supraskite mano įkyrumą, mano norą ir mano atsakomybę prieš Vilties Draugijos valdybos įpareigojimus, kad šis vėjus greičiau užsisbaigtų.

Rašydamas šį, galgi ir paskutinį šiuo reikalu pagrąudenimą, perversčiau visų aukotojų sąrašus, aukojusių po kelis šimtus, po šimtą, po kelias dešimtis ir smulkesnėmis sumomis. Tuose sąrašuose keli šimtai pavardžių, nuolat remiančių patintis minties darbus, nuolat pirmiems atsiliepiantį ir kiekvieną rimtą reikalą. Tai pavardės, kurios yra viso mūsų darbinio patirties pagrindas, sakyčiau, tai mūsų pačių garbė.

Bet variant tuos sąrašus, tenka ir nemažai nustepti. Nustepti todėl, kad ten nėra dar daug tokių pavardžių, kurios tikrai galėtų būti. Aš manau, kad jų ten nėra todėl, kad vienus gal prispaudė kokie ekonominiai sunkumai, kitus įvairūs nedeckitai, daug kam atėjo dideli įpareigojimai iš anapus geležinės uždangos paremti saviškius. Vienok, jų tarpe yra ir tokių, kurie savo duoklę pasiūstį vis nukelia rytojams dienai, o tai gali padaryti šiandien. Jie tokį nukilnojamą nutęšę jau per daug ilgai.

Pradžioje Dirvos numeryje atspaudėme mūsų nuolatinio rėmėjo J. Lietuvniko laišką iš Baltimorės, kuriame jis pataria įsijungti į vaju ir tiems, kurie negali duoti didesnės sumos, bet mažesnę visad gali skirti. Tai teisingas priminimas, ypač vaju baigiant. Anksčiau mes vis norėjome spausti į didesnes aukas, o \$20,000 surinkti labai smulkios akumis tikrai būtų buvę daug sunkiau. Bet dabar, kada mes einam į pabaigą, ir smulkesnės sumos gali labai daug pasitarnauti.

Baigiant vaju ir primenant, kad ji būtina turime užbaigti dar šį mėnesį, mes norime kelias žodžiais prisiminti ir apie darbus, kuriuos galėjome atlikti pačiam vaju einant. Iš tų atliktų darbų kol kas minėtini tik du. Būtent, mes pertvarkėme laikraščio adresavimą specialiai pirktai mašinai, kurios pirkimas buvo įtrauktas į bendrą persitvarkymo

planą. Neabejojame, kad skaitytojai tuo patenkinti. Ypač tie, kurie lietuviško gyvenimo paveikslus iš laikraščio išskirpavo ir tam reikalui skirtus albumus. Anksčiau jie mums vis priekaištaudavo, kad adresai būdavo klujuojami ant tokių nuotraukų kampų ir jas gadindavo. Dabar tokių priekaištų nebeturime. Lygiai, kaip nebegaujame priekaištų, kad adresai blogai priklijuoti ir skaitytojai su paštu turi sunkumų.

Antras didelis darbas, kurį mes laiku atlikome, tai Dirvai reikalingų patalpų parūpinimas. Nupirkus Vilties Draugijai Braziš Bros. bendrovės namus, mes tą reikalą aptvarkėm ilgam laikui. Tų namų dalį, ypač priekines krautuves, mes išnuosime kitiems ir tuo pats namų išlaikymą pačiai Dirvai nebus kokia nors nauja, nepakeliamą našta. Dabar jau vykdom tų namų dalies pritaikymą Dirvos reikalams.

Taip pat galime priminti, kad ir dėl pačių naujų masinų jau esame nemažai padirbėję, sudarę planą, padarę daug užklausių ir gavę nemažą pasiūlymų. Ir kai tik pinigai bus, mes tuoj galėsime ir tuos darbus pradėti vykdyti. Bet dar kartą primenu: kol vaju nebus baigtas, tie darbai negalės būti įvykdyti. O jų vykdymą sava auka jūs galite paspartinti. Ir tą padarykit nebeatidėliodami, dar šiandien, būtinai dar šią savaitę. Tik neveliau!

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos RERpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Treciad. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad.
antrad., ketvird., penktad.
Tik susitarus treciadieniais.

Telefonas: Ofiso RERpublic 7-5020
Namų Walbrook 5-3765

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Įėjimas iš Rockwell St.)

VAL.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Seštadieniais: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

NORINTIEJI VASAROTI

savininkų Stasio Lūšo ir Brutenio L. Veito vasarvietėje, kuri randasi saulėtame Cape Code. Kreipiasi sekančiu adresu:
Colonial Inn
Beach St.
Monument Beach
Cape Cod, Mass.

Kas ir kur?

• Ryšium su Brazilijos sostinėje Rio de Janeiro nuo liepos 24 iki rugpjūčio 1 vykusia Tarparlamentinės Unijos 47-ąją konferencija PJT įteikė demokratinių parlamentų delegatams platų memorandumą, reikalaujantį m o s Tarparlamentarinės Unijos konferenciją atvesti komunistinių diktatorių "parlamentarų" kreditorius.

PJT memorandumo reikalavimus parėmė Airijos, Britanijos, JV, Danijos, Australijos, Burmos, Prancūzijos, Austrijos ir kitų parlamentų atstovai.

Greta memorandumo PJT pasiuntė Tarparlamentarinės Unijos prezidentui telegramą su tais pačiais reikalavimais.

• PLB Seime dalyvaus 19 laisvojo pasaulio kraštų lietuvių bendruomenių. Organizaciniai komitetai jau yra pranešę šių bendruomenių atstovai.

Argentinos 8 — Ignas Padvalsdis, gen. T. Daukantas, kun. P. Garšva, agr. Šantaras, inž. L. Stašaitis, inž. J. Ramanauskas, J. Gliocas, V. Cibas;

Australijos 5: Vl. Jakutis, J. Meiliūnas, A. Mikaila, J. Kalvaitis ir vietoj neseniai mirusio J. Kalakonio dar nepranešta.

Austrijos 1 — Irena Glioner-tienė;

Brazilijos 10 — Z. Bačelis, A. Boguslauskas, J. Čiuvinskas, kan. Ignatavičius, kun. Ragažinskas, Marija Remencienė, J. Saurusaitis, kun. Šeškevičius, A. Stonis, A. Žibas.

Britanijos 7 — M. Bajorinas, R. Baublys, T. Grikinas, K. Kasperas, A. Kaulėnas, kun. Kaz-

lauskas, F. Neveravičius; Italijos 3 — kun. V. Balčiūnas, kun. J. Navikevičius, kun. R. Krasauskas;

Jungtinių Valstybių — 41 (sąrašas buvo skelbtas po rinkimų); Kanados 14 — K. Grigaitis, O. Indrelienė, J. Kardelis, J. Krališkaitis, J. Matulionis, I. Matusevičiūtė, V. Meilus, J. Mikšys, J. Simanavičius, J. Strazdas, J. Sungaila, A. Šapoka, kun. Tardauskas, Vc. Vaidotas;

Prancūzijos 2: O. Bačienė ir kun. Petrošius;

Vokietijos 6: V. Banaitis, dr. Grinius, Er. Simonaitis, Fricas Skėrys, Vikt. Sutkus, St. Vykin-tas;

Kolumbijos 1 — J. Totoraitis; Venezuelos 3 — J. Bieliūnas, A. Diržys, L. Staškevičius; N. Zelandijos 1 — Č. Liutikas.

Taigi, yra įsiregistravę jau iš 13 kraštų lietuvių bendruomenių per 100 PLB Seimo atstovų. Dar savo atstovų nėra pranešusios: Belgijos bendruomenė — 1, Čilės — 1, Danijos — 1, Švedijos — 1, Šveicarijos — 1 ir Urugvajaus — 6. Šioms bendruomenėms pasiūstį paklausimai ir artimiausiu metu laukiami atsakymai.

Ligišiol yra žinoma, kad į PLB Seimą, be JV ir Kanados bendruomenių tikrai atvyks atstovai iš Argentinos, Brazilijos, Britanijos, Italijos, Vėezuelos. Daromos pastangos atvykti iš Vokietijos ir Šveicarijos. Venezuelos atstovai yra prašę Organizacinį Komitetą jiems padėti gauti JAV vizas. Tuo būdu jau šiandien galima garantuoti PLB Seimo tarptautinį pobūdį — tarptautinį ta prasme, kad dalyvaus atstovai iš įvairių valstybių.

• Londono lietuvių šv. Kazimiero bažnyčioje liepos 20 d. pirmąsias iškilmingas Mišias atliko kun. Jonas Vytautas Bulaitis, plačiai žinomų veikėjų Bulaičių sūnus. Jau šis kunigas yra gimęs Londone 1933. VI. 26, studijavęs šv. Kazimiero pontifikalinėje kolegijoje, Romoje, ten įšventintas į kunigus ir baigęs tarptautinį Gregorianumo universitetą.

• Laikraštinkas A. J. Kaulėnas su šeima iš Anglijos išvyko į JAV. Kaip patiriama, jis apsigyvens Chicagoje ir perims "Laisvosios Lietuvos" redagavimą.

• Naująją Australijos LB Cankeros apylinkės valdybą sudaro: Pranas Martišius — pirm., Jonas Normantas — sek. ir Jurgis Dehnas — išd.

• Juozas Švaistas atsiuntė paminėti savo naujai išleista knygą "Trys žodžiai". Joje yra sudėta aštuoni atskiri kūriniai. Knyga 176 psl., kaina \$2.00. Spausta Draugo spaustuvių.

• Chicagoje vykstančio Eagle organizacijos suvažiavimo proga Sherman viešbutyje buvo suorganizuota sovietinio imperializmo paroda ir programoje dalyvaujančių tautų, pakviesti ir lietuviai. Atidarymo pasėdyje dainavo Alice Stephens merginų choras, o specialioje lietuvių programoje rugpjūčio 8 d. kalbėjo kons. P. Daužvardis ir pasirodė Ateities šokėjai.

PIKNIKA

vargstantiems lietuviams sušelpiti ruošia BALFO 17 skrydis Romovos parke, Brocktone, rugpjūčio 17 d. 2 val. p. p. Programoje bus naujas šokis "Subatėlė", kurį atliks Tautinių Šokių Grupė, vad. Onos Ivaškiienės, linksma muzika ir dainos, bufetas ir t.t.

Autobusai nuo Lietuvių Piliečių Klubu So. Bostone išeina 1:30 val. p. p. Kelionė autobusų ten ir atgal su įėjimu piknikan tik \$1.50. Rengėjai kviečia visus lietuvius piknikė dalyvauti ir palengvinti Sibire kenčiančių brolių vargus.

ATVIRAS LAIŠKAS

P. Grigaičiui, "Naujienu" redaktoriui

Kritikuodamas mano straipsnį "Ateivijos Krizė ir PLB-nės Seimas" ("Dirva", 57 Nr.), Tamsta tvirtinti: "Kvieska vartotoja terminus, kurių prasmė jam neaiški" ("N.", 180 Nr.), "kurių prasmės, aišku, jis nesupranta" (181 Nr.).

Vienas ir tas pats terminas dažniausia turi kelias prasmes arba jos atspalvius. Pavartoto termino prasmės tenka ieškoti tekste, kur jis yra pavartotas. Tad Tamstos tvirtinimo pagrindą galima įžiūrėti tame, kad Tamsta nesupranta prasmės tų teksto dalių, kuriose pasitaiko terminas, juo labiau, kad Tamsta ištrauki teksto dalį ir kalbi apie ją be sąryšio su straipsnio pagrindinėmis tezėmis. Vienok panagrinėkime Tamstos tvirtinimą, pasikvietę paprasčiausį liudininką, anglų kalbos žodyną, pvz., "The American College Dictionary", Random House leidinį.

Tamsta tvirtini (180 n.), jog aš partikuliarizmu vadinau "politinės veiklos skyrimą nuo kultūrinės veiklos". Tuo tarpu mano straipsnio toje teksto dalyje tokio išskyrimo faktas yra pavaldintas terminu "dualizmas", abiejose pusėse gerokai toli nuo tos teksto dalies nėra minimas terminas "partikuliarizmas". Vadinasi, Tamsta sąmoningai pakeitė terminą "dualizmas" terminu "partikuliarizmas".

Mano straipsnio paskutinėje pastraipoje skaitome: "Svarbiausias šaltinio blogis yra partikuliarizmas, kuris minta partijų suverenumo principu". Angliškame žodyne "particularism" nusakytas taip: "i. exclusive attention or devotion to one's own particular interests, party, etc.". Pas Tamstą terminas "suverenumas" yra "valdžia, turinti nepaprastą galią, nepriklausanti nuo jokios kitos valdžios" (181 N.). Anglų žodyne "sovereignty" reiškia: "i. the quality or state of being sovereign". Tad valdžia yra tik institucija, o "suverenumas" — išreikšta valdžios šaltinių arba jos atramos principą. Mano straipsnyje, kuris kalba apie ateivijos organizaciją, yra minima ateivija ir partija kaip suverenumo principo nešėjai. Anglų žodyne ketvirtoji "sovereignty" prasmė tokia: "a sovereign state, community or political unit".

Dabar dėl termino "monopolizmas". Anglų žodyne "monopoly" reiškia: "3. the exclusive possession or control of something". Gale pasakyta, kad tas terminas yra graikiškas žodis "monopolion", kuris reiškia "a right of exclusive sale". Tamstos manymu, monopolio faktas būtų "jei politinės veiklos teises būtų užpavusi kuri viena partija" (180 N.). Tamsta išvedė šio termino prasmę iš monopolisto organizacijos pobūdžio, tuo tarpu tas terminas liečia teisę į savotišką (monopolistišką) tam tikros srities valdymą. Mano straipsnyje pasakyta: "Partijos įvedė monopolio sistemą ateivijos bendrų reikalų atskiroms sritims tvarkyti".

Tamsta rašai: "terminą "nihilizmas" įsiai (Kvieska) čia vartojta ne vietoje. Matyti, Kvieska nėra skaitęs Ivano Turgenevo novelės "Tėvai ir Vaikai" (180 N.). Gimnazistu būdamas, skaičiau. Tai kas iš to? Anglų žodyne "nihilizmo" aptarimas turi septynių variantus. Kodėl reikią laikytis tik to, kuris yra minimas Turgenevo novelėje?

Terminų "partikuliarizmas", "suverenumas" ir "monopolizmas" supratimas išeina iš tradicinio arba žodinių tų terminų supratimo ribų. Tad galima būtų pasakyti: P. Grigaičiui vartoto terminus, kurių prasmės nesupranta.

Aš taip nesakau, tik aš tvirtinu, kad šis nenuoseklumas yra tik Tamstos polemikos principo — tikslas pateisina visokias priemones — pasireiškimas.

Tamsta nori išlaikyti dabartinio ateivių susitvarkymo ir galvosenos dualizmą. Neturėdamas argumentų jam apginti nuo mano kritikos, Tamsta pavadina jį partikuliarizmu ir imi pastarąjį pulti, t. y., kritikuoti savo kombiaciją. Tamsta taip pat pakiskitokią prasmę kitiems mano vartojamiems terminams. Kad užmigdyti "N-nų" skaitytojų kriticismą, Tamsta skelbi, kad aš nesuprantas terminų, kuriuos aš vartojau, žodžių, kad aš esąs be teoretinio pasiruošimo, aš esą be išsilavinimo bendrai.

Tamsta žinai, kad aš jau senai užsimy marksizmo studijomis, kurios reikalauja kieto abstrakcinio galvojimo. Be to, aš buvau įteikęs Tamstai 1957. X. 1 straipsnį "Iš praeties į dabar" iš 21 puslapio. Tiesa, Tamsta jo neįspausdinai, bet gali prisiminti, kad dabar Tamstos kritikuojamas straipsnis yra ano rėmuose. Vadinasi, nuo to laiko aš vis studijuojau ateivijos persitvarkymo klausimą. Vienok visa tai nesukludė Tamstos vartoti mano asmenybės niekinimui tokį menką ginklą, būk aš nesuprantas mano paties vartojamų terminų.

I užvestą Tamstos kritiką negalima atsakyti diskusijomis dėl Tamstos vartojamo polemikos metodo, tenka tik ginti savo asmenybę nuo Tamstos nepagrįstų niekinimų.

Kadangi Tamsta nepagrįstai pasistengei niekinti "N-nų" skaitytojų akyse mano sugebėjimus, kas nors rimtai parašyti, tai prašau perspausdinti "N-nose" tą mano straipsnį, kurį Tamsta lieči "N-nų" 180 ir 181 numeriuose. Tegul patys skaitytojai įvertina tame straipsnyje pasireiškusių mano sugebėjimų ir Tamstos kritikos metodą. Turiu pridurti, kad tas straipsnis turi 289 eilučių, tuo tarpu Tamstos kritika — 418. V. Kvieska

vo novelės "Tėvai ir Vaikai" (180 N.). Gimnazistu būdamas, skaičiau. Tai kas iš to? Anglų žodyne "nihilizmo" aptarimas turi septynių variantus. Kodėl reikią laikytis tik to, kuris yra minimas Turgenevo novelėje?

Terminų "partikuliarizmas", "suverenumas" ir "monopolizmas" supratimas išeina iš tradicinio arba žodinių tų terminų supratimo ribų. Tad galima būtų pasakyti: P. Grigaičiui vartoto terminus, kurių prasmės nesupranta.

Aš taip nesakau, tik aš tvirtinu, kad šis nenuoseklumas yra tik Tamstos polemikos principo — tikslas pateisina visokias priemones — pasireiškimas.

Tamsta nori išlaikyti dabartinio ateivių susitvarkymo ir galvosenos dualizmą. Neturėdamas argumentų jam apginti nuo mano kritikos, Tamsta pavadina jį partikuliarizmu ir imi pastarąjį pulti, t. y., kritikuoti savo kombiaciją. Tamsta taip pat pakiskitokią prasmę kitiems mano vartojamiems terminams. Kad užmigdyti "N-nų" skaitytojų kriticismą, Tamsta skelbi, kad aš nesuprantas terminų, kuriuos aš vartojau, žodžių, kad aš esąs be teoretinio pasiruošimo, aš esą be išsilavinimo bendrai.

Tamsta žinai, kad aš jau senai užsimy marksizmo studijomis, kurios reikalauja kieto abstrakcinio galvojimo. Be to, aš buvau įteikęs Tamstai 1957. X. 1 straipsnį "Iš praeties į dabar" iš 21 puslapio. Tiesa, Tamsta jo neįspausdinai, bet gali prisiminti, kad dabar Tamstos kritikuojamas straipsnis yra ano rėmuose. Vadinasi, nuo to laiko aš vis studijuojau ateivijos persitvarkymo klausimą. Vienok visa tai nesukludė Tamstos vartoti mano asmenybės niekinimui tokį menką ginklą, būk aš nesuprantas mano paties vartojamų terminų.

I užvestą Tamstos kritiką negalima atsakyti diskusijomis dėl Tamstos vartojamo polemikos metodo, tenka tik ginti savo asmenybę nuo Tamstos nepagrįstų niekinimų.

Kadangi Tamsta nepagrįstai pasistengei niekinti "N-nų" skaitytojų akyse mano sugebėjimus, kas nors rimtai parašyti, tai prašau perspausdinti "N-nose" tą mano straipsnį, kurį Tamsta lieči "N-nų" 180 ir 181 numeriuose. Tegul patys skaitytojai įvertina tame straipsnyje pasireiškusių mano sugebėjimų ir Tamstos kritikos metodą. Turiu pridurti, kad tas straipsnis turi 289 eilučių, tuo tarpu Tamstos kritika — 418. V. Kvieska

DĖKOJAME DIRVOS RĖMEJAMS

Dirvai paremti skaitytojai atsiuntė šias aukas:

Vismantas L., Highland Park \$2.00
Citavičius Wm., Tuscon 2.00
Chesna A., Harrisburg 2.00
Kubil P., Cleveland 3.00
Aukotojams tariame nuoširdų ačiū

PERSIUNCIAME SIUNTINIUS I SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS. NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

(Licensed by USSR)
MOSŲ SKYRIAI 332 Fillmore Ave.
Buffalo 6, N. Y.
Tel. MOhaw 2674

900 Literary Rd.
Cleveland 13, Ohio
Tel. TOWER 1-1461

Visais klausimais, susijusiais su siuntinių persiuntimu Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atidžius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus. Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klientų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas per 48 valandas ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu per 7-12 dienas). Jūs dar spėsite persiusti maisto produktus vasaros laikui. Mūsų įstaigoje yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies maisto produktų, kaip tai — sviesto, arbatos, kavos, ryžių, kumpių ir t.t., o taip pat pramonės gaminių: vilnonių audelių, dirbtinio šilko, odų visokiausiu rūšių, skarelų, avalynės, laikrodžių ir kitų daiktų patiomis žemiausiomis kainomis. Atsiminkite, kad mes esame siuntinių persiuntimo specialistai.

IŠ LAIŠKŲ REDAKCIJAI

SPELIOJIMAI APIE Vatikano PASIELGIMO PRIEŽASTIS

Jūsų paskelbtas Lietuvos Pasiuntinybės prie šv. Sosto pranešimas, prisipažinsiu, man buvo laukta, bet jau nustota laukti staigmena. Skaitydamas kai kuriuose laikraščiuose su pasigardžiu keliama kaltinimus pasiuntinybei dėl apsileidimo, buvau jau beveik ir patikėjęs, kad pasiuntinybė gal iš tiesų bus laiku neapsižiūrėjusi... Pasirodo, kad ji nesnaudė, bet jos pasiūlymas patarnauti buvęs atmetas.

Tik aš dabar nelabai pasitikiu, kad taip įvyko dėl Vatikano pareigūnų neapsižiūrėjimo, ir kad jie tą apgailestauja ar žada atitaisyti. Man atrodo, kad taip buvo padaryta sąmoningai. Nes kaip gi galima patikėti, kad neužmiršo Latvijos, o užmiršo Lietuvą.

Iš žinių, kurios ateina iš Lietuvos, susidaro įspūdis, kad ten yra kažkokia koegzistencija tarp bažnytinės vyresnybės ir valdžios. Ji, turbūt, sunki, reikalaujanti didelio lankstumo ir atsargumo. Spėju, kad Vatikanas nenorėjo apsiunkinti tos koegzistencijos sąlygų. Ką jis tame Dievo Karalystės paviljone apie Lietuvą berodytų, vistiek gi būtų apkaltinimas bolševikinei valdžiai. Todėl, turbūt, buvo nutarta "a verčiau patylėti. Ar mums tai patinka, ar ne, bet pripažinkime, kad Vatikanas turi gi teisę savo paviljoną parodoti tvarkyti taip, kaip jam atrodo tikslingiau.

K. G., Toronto

MANO ŽODIS DEL NUVAINKUOTOJO

"Dirvos" 58 Nr. labai įtikinamai nuvainikuotas p. Grigaitis, kuris mano supratimu, sėdi ant dviejų kėdžių — svetimosios ir lietuviškos. Lietuviškąją kėdę jis vertina doleriais ir ant jos jis sėdės tol, kol ji bus nuklota pluoštų dolerių. Kai doleriai nusilpus, p. Grigaitis pasiliks tik ant svetimosios kėdės, kurios jis iki šiol dar nesuteršė savo veikla. Jo šmeizmas asmenų, niekinimas gražiausio Lietuvos žydėjimo laikotarpio yra labai suderintas su Maskvos interesais. Tat ir ginčytis su p. Grigaičiu nėra prasmės.

Reikėtų, kad lietuviškoji visuomenė vieną kartą pasisakytų ir netūpdytų dėl p. Grigaičio savivaliavimų Alte. Gana tokių vaduotojų. Jo dienraštis dangian žalos padaro Lietuvai reikalams negu jo buvimas Alte.

M. M., Detroit

RYTŲ KRASTAI

Labai dažnai sumaišoma Vidurinių Rytų sąvoka. The National Geographic Society Rytus taip skirsto:

Artimieji Rytai — Turkija, Kipras, Sirija, Libanas, Izraelis, Jordanas, Egiptas, Irakas, Iranas ar Arabijos pusiasalio valstybės.

Viduriniai Rytai — Indija, Pakistanas, Afganistanas, Nepalas, Butanas, Šikimas ir Ceilonas.

Tolimieji Rytai — Kinija, Mongolija, Korėja, Japonija, Formosa, Filipinai, Indokinija, Tailandas, Burma, Malajai ir Indonezija.

P. J., Akron

Red. pastaba. Nors amerikinė geografų sąjunga ir yra nustačiusi aukščiausiai minėtų Rytų valstybių sugrupavimą, tačiau pasaulio spauda, net ir amerikiečių laikraščiai, laikosi britų koncepcijos, kuri Webster New International Dictionary aptaria taip:

Art. Rytai — Balkanų valstybės; Vid. Rytai — pietinės Azijos kraštai tarp Konstantinopolio ir Kinijos vakarinės sienos, ypač pietvakarių Azijos kraštai, kartais įskaitant Egiptą; Tolimieji Rytai — likusieji rytinės Azijos kraštai.

Kazimieriniai metai (5)

JOGAILAIČIAI DUNOJAUS PLOTUOSE

J. JAKSTAS

Jeigu rungtynės su Maskva ir totoriais skaudžiai lietė Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos visuomenę ir buvo, taip sakant, taure reikalingas, tai Jogailaičių politika Dunojaus plotuose jau buvo daugiau jų dinastinis interesas, padiktutas istorinių ir geografinių motyvų. Padunojo kraštuose nuo pat viduramžių pradžios susidūrė slavų ir germanų tautos ir romėniškoji bei bizantiškoji krikščionybė. Nuo 10 a. į slaviškųjų ir germaniškųjų tautų tarpą įsiterpė vengrai ir nuo 14 a. ėmė skverbtis turkai osmanai.

Šiame tautų bei kultūrų konglomerate vadovaujama vaidmenį vaidino vokiečiai su sava "Drang nach Osten" politika. Pradžią padarė jų Bavarijos kunigaikštija su misiniais kolonizaciniais planais rytinių Alpių tarpuose. Planai šalygas šių aštuonų germanizacijai sudarė Karolis D., kai juos, drauge su Bavarija, įjungė į savo imperiją, atseit, į krikščionišką vakarų bendruomenę. Tuo būdu Padunojo kraštai įsijungė į vakarietišką kultūrą ir rytietiškąjį liko nusmelkti.

Atsidūrė Vakarų įtakoj, t. y. daugiau ar mažiau vokiečių pirmenybė, Padunojo kraštai dar labiau liko palenkiami vokiečiai imperijai ir dažnai josios karūną dėvėję, esmingai jungė Austriją su imperija ir tarpiskai veikė kitas 2 aplinkines valstybes: Čekiją ir Vengriją. Šios valstybės aiškiai palinko į imperijos pusę, kai jose ėmė viešpatuoti Liuksemburgų giminė nuo 14 a., kurių keli nariai puošėsi Romos imperatoriai karūnomis. Tuo būdu visos trys Padunojo valstybės, Romos imperijos egidė atsidūrusios, daugiau ar mažiau šliejosi kita prie kitos.

Vokiškos Romos imperijos pirmavimą sutrikdė husitų sąjūdis Čekijoje, kai ėkai buvo benusi-grįžta nuo Liuksemburgų ir pasiūšė kreiptis į Jogailą ir Vytautą, prašydami duoti jiems valdovą. Vytauto į Čekiją pasiūstas Zigmantas Kaributaitis trumpu (1422-27) viešpatavimu lyg paruošė dirvą jogailaičiams.

Pirmas jogailaitis, įžengęs į Dunojaus plotus, buvo Jogailos sūnus Vladislovas III, Lenkijos karalius. Jį įpiršo vengrų didžiūnams bažnytininkai, pirmoj eilės didelis politikas kardinolas

Zbignevas Olesnickis. Tai buvo pradžia užsimojimo burti rytų centrinę Europą vienumon, organizuojant kryžiaus žygį prieš turkus.

Platus kryžiaus karas tada ruoštas Europos mastu, pačiam popiežiui skatinant, ir jo sunkiausiajį našta teko — dėl geografinės padėties — Vengrijai. Jos karalius Vladislovas, ištikimasis duoties pažadams ir dar bažnytininkų skatinamas, pamynė sutartą su turkais taiką, ir žygiavo Konstantinopolio link. Susidūręs prie Varnos su priešiniais, pralaimėjo ir pats žuvo (1444). Su Vladislavo mirtimi baigėsi asmeninė Lenkijos-Vengrijos unija. Bet jis praskynė kelią jogailaičių dinastiniams planams Padunojė, kuriuos jie protarpiais vykdys beveik per šimtą metų.

Po Vladislavo Vengrijos karalius išrinktas Vladislovas II Posthumus, valdęs taip pat ir Čekiją. Už jį, nepilnametį, tiek vienoj, tiek kitaj valstybėj iš tikrųjų valdė regentai. Po jauno karaliaus mirties (1457) abiejose valstybėse valdžias gavo tautiniai valdovai.

Pakartotine jogailaičių intervencija Padunojė galima laikyti Kazimiero sąjungą su Čekijos karalium Jurgiu Podebradičiu (1462). Šiajam valdovui ta sąjunga buvo pirmas žingsnis į jo planuotą Europos valdovų koaliciją, kurios priešaky jis vyresis atsistosis. Tačiau Jurgis Podebradietis, popiežiaus ekskomunikuotas ir Motiejaus Korvino užpultas, negalėjo savo plano įvykdyti. Vengrų puolami čekai vėl šljo prie Lenkijos ir po Jurgio mirties (1471) išrinkto karalius Kazimiero sūnų Vladislavą.

Šiojo karaliaučio išrinkimas galėjo būti grindžiamas ir dinastiniais motyvais. Mat, iš motinos pusės jis buvo mirusio Vladislavo II Posthumio seserėnais. Tais pačiais dinastiniais pagrindais Krokuvos dvaras siekė ir Vengrijos sosto antram jogailaičiui Kazimierui, būsimam šventajam. Šiojo suruoštas (1471) žygis prieš galingąjį Motiejų Korviną baigėsi niekais. Tačiau Kazimieras dar kelerius metus gaivino viltį tapti Vengrijos karalium.

Šis vienintelis ryškesnis žygis visame trumpame šventojo gyvenime, pirmą kartą lietuviškoj istoriografijoje išdėstytas nuodugniai prof. Z. Ivinskio ("Aidai", nr. 3, 1958), yra tipiškas renesanso laikams, kada valdan-

čios dinastijos stengėsi įgyti šeimoms nariams sostus. Taip elgtasi vak. Europos kraštuose, pirmoj eilėj Italijoje, kur vyko nepaliaujamos dinastinės kovos dėl sostų.

Tad ir Krokuvos dvaras, vykdydamas renesansinę dinastinę politiką, stengėsi į Vengrijos sostą po Motiejaus Korvino mirties pasodinti antrą jogailaitį, Joną Albrechtą. Jam pasipriešino brolis Vladislovas, Čekijos karalius, kuris ir laimėjo (1491).

Su Vladislavo įsiviešpatavimu abiejose valstybėse jogailaičių valdžia išsiplėtė nuo Baltijos iki Adrijos jūros, kurios siekė Vengrijos žemės su įjungta Kroatija. Tuo būdu, dabar kartais vadinamas intermariumas tapo pirmą kartą jogailaičių apjungtas ir sukurto sąlygos pasipriešinti turkams.

Tačiau Vladislovas nesugebėjo išvystyti savarankiškos veiklos ir priklausė nuo didikų, ypač nuo Vengrijos primo. Tad jis negalėjo sutrukdėti turkų pažangos. Ilgai silpnai viešpatavęs, jis paliko sostą 10 metų einančiam sūnui Liudvikui, kurio viešpatavimas (1516-26) baigėsi Mohačo katastrofa. Šiose lemtingose kautynėse su turkais žuvo paskutinis Dunojaus plotuose valdęs jogailaitis.

Nuo šio laiko čia tvirtai įsigalėjo Austrijos Habsburgai, pasijungę Čekiją ir Vengriją. Jie sukūrė iki Pirmo Didžiojo karo turėjusią Padunojės imperiją ant tų pagrindų, kuriuos dėjo ir mūsų jogailaičiai.

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.
Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.
MARGUTIS metinė prenumėrata \$3.00.

Collins street Melbourne — didžioji miesto prekybos ir bankų gvė.

KĄ AŠ PASAKIAU ALTO KONGRESE?

BALYS VITKUS

Besekdamas, beskaitydamas me, tai pats laisvinimo darbas lietuviškuose laikraščiuose ALTO Kongreso aprašymus, užtikau ir savo pavarde. Kai kur galima buvo suprasti man taikomi epitetai kaip revoliucionierius, sukilėlis ir pan. Kai kur net negiamai paminėta buv. mano užimamoji vieta laisvoje Lietuvoje.

Ko aš norėjau ir ką pasakiau ALTO Kongrese, girdėjo visi dalyviai, tačiau negirdėjo daugelis tų, kurie apie kongresą skaitė tik spaudoje. Atrodo, reikalinga pakartoti tuos pareiškimus, kad išlaikytis nereikalingus įtarimus ir priekaištus.

O pasakiau Bostone įvykusiam ALTO Kongrese maždaug štai ką (atkuriu iš atminties).

"...Džiaugiuosi priklausant tiems laimingiesiems, kurie šiame kongrese gauna žodį. Pritardamas laiko apribojimui kalbėjau, labai apgaliautau, kad to apribojimo nebuvo pritaikyta pačiam prezidiumui, kuris užėmė visą vakarykščią kongreso dieną.

ALTO kongresai vyksta kas keturi metai. Į šį suvažiavo 396 delegatai, aukodami tam kongresui savo laiką ir lėšas. Jie nori išgirsti rimtą Lietuvos laisvinimo problemos nagrinėjimą, kartu ir patys tame nagrinėjime dalyvauti, tačiau, ypač vakar, buvo kartais tokia betvarkė, kad žmogus pasijunti esąs piknike, o ne rimtam Amerikos Lietuvių Tarybos Kongrese.

Iš dr. Trimako ir p. Sidzikauskio pranešimų aiškėja, kad Lietuvos laisvinimą turime planuoti ilgoms distancijoms, tad jei šiame kongrese padarysime bent vieną žingsnį pirmyn, kongresas bus pasisekęs. Jei mes grįšime iš šio kongreso labiau apsijungę ir vieningesni, negu į jį atvyko-

me, tai pats laisvinimo darbas bus daug sėkmingesnis.

Vakar, tiesa, buvo net iki įklyrimo daug ir saldžiai kalbama apie tą vienybę, tačiau vien žodžiais tos vienybės neįvykdysime. Kai tik priėjome prie darbų, tuojau jos ir pasigedom.

Štai vakar, renkant prezidiumą, vieni pasiūlė (ir išrinko) į jį visus senuosius ateivius, kiti irgi ne geriau pasielgė: jie pasiūlė vien naujuosius ir nei vieno senos ateivijos atstovo. Kur gi čia taip skambiai propaguojama vienybė?

Dabar dėl jaunimo. Labai daug buvo kalbama apie reikimą įtraukti į ALTO darbą jaunimą.

Mūsų jaunimas įrodė (petičijos Prezidiumui, "Lituanus" leidimas, paskaitos-parodos apie Lietuvą kolegijose), kad jis ne tik nori, bet ir moka ir dirba Lietuvos laisvinimo darbus. Nėra reikalo jį įtraukti į darbą, bet reikia tik įsileisti į organizaciją. Štai kad ir už šio garbingo stalo matome sėdinčius vien veteranus. Ar nebūtų geriau, kad bent pora kėdžių čia būtų buvę užleista jaunesnės kartos atstovams. Mums, europiečiams, neįprasta, kad suvažiavimams vadovautų valdybos nariai. Tačiau, tiek to, jei čia tokia tvarka. O vis dėlto, mes mieliau būtume pakvietę ALTO prezidiumą už garbės stalo, bet patį juodąjį darbą būtų galėję ir kiti atlikti. Ačiū."

Atpasakojęs savo žodį, tartą ALTO Kongrese, aš noriu pabrėžti, kad ALTO veiklos niekur neličiau, o kalbėjau tik apie patį kongresą, blogą jo pravedimą. Esu iki šiol gana gražiai bendradarbiavęs su ALTO. Niekad man neatėjo mintis ALTą ar jo vadovybę griauti, "šturmuoti", nesu nusipelnęs ir kitų "titulų". Jokių konspiracijų tarp naujų ateivių neorganizavau ir jų kongrese neatstovavau, kalbėjau kaip lietuvis, kaip vienas iš tų, kurie yra susirūpinę Lietuvos ateitimi ir jos laisvinimo darbais.

Galima pasiūlymus priimti ar atmesti, galima juos kritikuoti, taisyti, bet rimtame darbe negalime vienas kito įtarinėti, pravadžiuoti, tyčiotis, įžeidinėti ar net grasinti, nes šitie dalykai tik apkartina širdį ir jokių būdu neveda į vienybę.

Rusų aukšta baletu klasė aiškina, jog rusai išmoksta šokinėti pagal kiekvieną diktatoriaus užmačią.

BILJETUS FAUSTO OPEROS SPEKTAKLIUI CLEVELANDE RUGSEJO MĖN. 13 D. 7:30 VAL. VAK.

Masonic Auditorium
3615 Euclid Ave.

GALIMA UŽSAKYTI PASTU, UŽSAKYMUS SU PINIGAIS SIŪSKITE:

Nijolė Bartuškaitė,
1893 Rosalind Ave.
East Cleveland 12, Ohio.

Kainos:

Main Floor \$6.00, \$5.00
Mezzanine \$6.00, \$5.00, \$4.00
Balcony \$5.00, \$4.00, \$3.00

Clevelande gyvenantieji bilietus gali gauti pas santarbiečius ir LIETUVIŲ PREKYBOS NAMUOSE 6933 SUPERIOR AVE.

KNYGOS

GINTARO KRANTAS

Viena iš jo paskutinių knygų — Gintaro Krantas neseniai pasirodė knygų lentynose. Tai trečias papildytas leidinys.

Atsimenu, prieš daugelį metų, Nepriklausomoje Lietuvoje, su dideliu dėmesiu skaitėme Gintaro Kranto pirmąją laidą. Jeigu tada Gintaro Krantas buvo labai įdomi knyga, kada mes patys galėjome patikrinti jos turinio tikrumą vietoje, vaikščiodami autoriaus pėdomis gintarinio krantu — Baltijos pajūriu, nuo Sventosios iki Nidos — žavinga ir pasakinga Neringa, tai ką pasakyti šiandien, paėmus Gintaro Krantą į rankas, esant toli nuo Baltijos jūros, nuo Lietuvos?

Verti Gintaro Kranto puošnius puslapius, skaitai autoriaus išgyvenimus gintariname pajūryje — ir užmiršti, kad kojos mindžioja svetimą žemę. Rodos, vaikščioji kartu su autorium ten, kur galingas Nemunas pro Klaipėdą savo vandenį toli į Baltijos jūrą atiduoda, kur Kuršių marios su Baltijos jūra Nerūgšos pusiasalio krantus skalauja ir amžiną giesmę Lietuvai niūniuoją...

Neįmanoma Gintaro Kranto atpasakoti — reikia jo puslapius pavartyti, peržvelgti, reikia jį perskaityti. Tik tai atlikęs, Lietuvos pajūrio grožiu ir Neringos pasakingumu patikės ir tas lietuvis, kuris nebuvo gintarinia-

me krante, ar kuris nematęs Lietuvos.

Tai tikrai Petro Babicko dovana lietuviams. Tai knyga — albumas, 96 puslapių su virš 100 puikių paveikslų.

Greta kitų mūsų knygų-albumų, Gintaro Krantas turi ne tik papildyti, bet ir papuošti kiekvieno lietuivio biblioteką, namus. Gintaro Krantas — puiki dovana įvairiomis progomis ypač mūsų jaunimui.

Papuoštas ir išleistas gerame popierėje dailininko Vlodo Vijeikio, ViVi spaustuvėje, Chicagoje. Galima gauti Dirvoje ir kitur.
Edv. Karnėnas

GREITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI

PINIGAI

LIETUVŲ

10 Rublių už 1—

Mokestis \$5— iki \$50.00

PILNAI GARANTUOTA

KVITAS PAROPINAMAS

EXPRESU PER 2 SAVAITES

GRAMERCY

744 Broad Street

Newark 2, New Jersey, U.S.A.

Leista Bankų Dept.

ir apdrausta

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

LOUISVILLE TITLE INSURANCE COMPANY

Standard Building

Main 1-2075

ISTABŪS DRAUGAI

AXEL MUNTHE

(5)

MONSIEUR ALFREDO

Dabar jau nebežinau, kaip radau kelią į tą kuklią mažą kavinę, ir lygiai taip pat nebežinau, kodėl aš ištisus metus nėjau nė į vieną kitą.

Ar tik nebuvo Mr. Alfredo kaltė, kad aš ten tapau nuolatinio svečiu.

Jis greičiausiai pusryčiaudavo vėliau, negu aš, nes aš dažniausiai jau būdavau surūkęs porą cigarečių, kai jis pasirodydavo Café de l'Empereur, labai tiesus ir korektiškas savo apsirengime, su rankraščiu ryšuliu pažastyje, žilų plaukų garbanėlėmis aplink raišklietą seno vaiko veidą. Kelneris paduodavo jam mažą kavos puodelį ir pastatydavo prieš mus šachmatų lentą. Mr. Alfredo pagal senų laikų papročius pasiteiraudavo apie mano sveikatą, o aš taip pat priimdavau patenkintus atsakymus apie jo savijautą. Aš uoliai užsiimdavau figūrų sustatymu ir, kai pasilenkdavau po stalą, ieškodamas rikio, kuris visada nukrisdavo ant grindų, Mr. Alfredo skubiai išsitraukdavo iš kišenės gabaliuką cukraus ir įsidėdavo į kavą.

Mes visada sužaisdavome dvi partijas.

Aš turiu retą nesekmę šachmatuose, ir senis, kuris žaisdavo aistringai, šypsodavosi patenkintas, kai paskelbdavo mato. Jis žaisdavo labai lėtai, tačiau pritrenkiančiai drąsiai, ir aš po aštuonių kasdienio žaidimo mėnesių negalėjau pasakyti, kuris iš mudviejų blogiau žaidė. Man didžiausio galvosūkiu sukeldavo tai, jog jis beveik išimtinai žaidė karaliaumi ir valdove. Žirgus, bokštus ir rikius jis judindavo nenoromis, o į pėstininkus tiesiog nežiūrėdavo; aš nesu niekada matęs kito žmogaus taip žaidžiant ir turėdavam užtenkamai įtempti savo dėmesį, kad nepralaimėčiau.

Pasikalbėjimas sukdavosi apie literatūrą ir ypač apie teatrą. Monsieur Alfredo statydavo labai aukštus reikalavimus dramos menui. Jis tepripažindavo tik tragiškąją kryptį. Taip pat buvo nepaprastai sunku jį patenkinti ir autorių atžvilgiu. Aš tuomet žavėjau si Viktoru Hugo, bet Monsieur Alfredo galvojo jį esant perminkštą. Racine ir Corneille jis vertino aukščiau, tačiau, kiek supratau, pas juos jis rado permaža veiksmo ir dramatinės jėgos.

Komedijų jis nekętė ir atkakliai atsiskinėjo tokius Scribe, Augier, Labiche arba

Dumas laikyti dramaturgijos didžiaisais. Teikėjo tik paminėti Offenbacho arba Lecocquo vardus, kad šiaip toks ramus Monsieur Alfredo visiškai įnirštų; tada jis pradėdavo kalbėti itališkai, savo gimtąją kalbą, ko niekada nedarydavo, nebūdamas labai susijaudinęs. Jis vadino juos "bibranti" ir "avleinatori" — sukliais ir nuodų maišytojais. Jie per savo muziką platiną nuodus, kurie sunaikinsią visos generacijos skonį, aiškino jį, jie esą kalti dėl tragedijos žlugimo mūsų laikais.

Jis gerai žinojo visa, kas lietė Paryžiaus teatrus, ir matyt, dažnai juos lankydavo. Aš pasiūliau vieną kartą nueiti drauge, tačiau pastebėjau, kad Mr. Alfredo apsimetė mano noro nesuapratęs.

Pabaigus mūsų antrąją partiją, Mr. Alfredo išsitraukdavo iš mažo popierėlio keturis sou, pamojęs kelneriui, paklausdavo, kiek turis mokėti ir tada padėdavo ant stalo tuos keturis sou. Café de l'Empereur, kaip matote, nebuvo brangi; Saint-Michel bulvare kavos puodelis kainavo aštuonis sou, o čia tik keturis, jei buvo geriama be cukraus ir grietinės, ir Mr. Alfredo jau seniai buvo patyręs, kad cukrus tik sugadinąs kavos aromatą. Aš, kuris nebuvau toks tikslus, ant savo padėklo turėdavau ir cukraus ir grietinės, o kartais ir konjako stiklėlį, tačiau niekad man nepasisekė įtikinti Mr. Alfredo, kad jis bent vieną paragautų. Aš viską išbandžiau, ką Café

de l'Empereur galėjo pasiūlyti, bet senasis ponas visada gynėsi — draugiškai, tačiau atkakliai.

Aš žinojau, kad Mr. Alfredo rašė dramas, ir kad ryšulus jo pažastyje buvo penkių veiksmų tragedijos rankraštis.

Aš visada žavėjau si poetais ir menininkais ir bandžiau Mr. Alfredo visais būdais parodyti, kaip jaučiuosi laimingas, bendraudamas su juo. Aš jau seniai buvau jam išpasakojęs visa, kas įmanoma, apie save ir savo reikalus, o Mr. Alfredo su baliu susilaikymu vengė visko, kas lietė jo asmenį. Kartais, mums drauge išėjus iš kavinės, norėdavau jį truputį palydėti, tačiau, vos tik atsidūręs gatvėje, jis visada atsiveikindavo, ir aš labai aiškiai mačiau, jog jis nepageidauja, kad jį lydėčiau. Aš mielai būčiau jį ir aplankęs, tačiau jis man davė suprasti, kad jo laikas esąs labai suvaržytas, ir aš žinodamas, jog tai liečia tragediją, negalėjau ryžtis jo trukdyti.

Vakarais jis niekada neateidavo kavinėn. Aš sėdėdavau ten vienas, rūkydamas cigaretę po cigaretės. Kartais su kurio nors draugu iš studentų bendradavau, kur valgydavau pietus, paeidavom link Paryžiaus, tačiau, kaip tikri Lotynų kvartalo gyventojai, mes retai pereidavome į kitą Senos pusę. Vieną kartą per pietus kažkuris pasiūlė drauge pavažiuoti į Varytė teatrą pasižiūrėti Offenbacho "Les Brigands" ir, kaip paprastai tokiais at-

vejais atsitinka, drauge nusitempė ir mane. Beveik visas parketas buvo pilnas studentų. Jie visi buvo pašėlusios nuotaikos ir plojo lygiai beprotiškai, kaip ir varguomenė, kuri sėdėjo už mūsų. Tačiau man vis rodėsi, jog aš neteisingai elgiuosi savo senojo draugo iš Café de l'Empereur atžvilgiu. Aš jaučiau, kaip jis pasipiktintų, pamatęs mane, ir todėl nutariau jam nesakyti, jog čia buvau. Bet aš kitaip negalėjau — aš nesuvaldomai juokiausiu visą laiką. Vos tik kupletams pasibaigus, publika užpakaly pradėjo triukšmingai ploti, ir visas parketas prapliupo audringomis ovacijomis. Ir kai mes, kiek aptildavome, užpakaliniai atsikvėpė pradėdavo iš naujo, ir tų sunkiai kasdieninę duoną uždirbančių vargšų būrys paskėsdavo naujoje beprotiško džiūgavimo ir valiovimų bangoje.

Staiga aš krūptelėjau po vieno kiek pavėluoto bravo šūktelėjimo; staiga atsukau, žvilgsniu perbėgam paskutines eiles ir, savo draugų dideliu nustebimui, griežęs skrybėlę, sprukau iš salės. Grįžtant namo, visą kelią mano ausyse skambėjo linksma muzika, tačiau tikiu, jog nedaug tetruko, kad ašaros ištrykštų iš mano akių.

Ne, aš niekada nekalbėjau su Mr. Alfredo, jog mačiau "Les Brigands", niekada daugiau nebeužsiminiau apie Offenbachą ir Lecocq, niekada daugiau nesisūliau palydėti senojo pono į teatrą.

(Bus daugiau)

SVARSTYMAI

IS JAUNESNĖS IR VYRESNĖS KARTOS
VISUOMENININKŲ SUSIRASINĖJIMORašo
L. JAUNIS ir V. ŽILISJaunius Žilii
liepos 28 d.... Dar grįžtu prie liepos 24-
sios laiške paliestų dalykų.

Aš manau, kad jau nebėra reikalo kvestionuoti tautininkų liberalumą. Natūrali įvykių slinktis padarė tautininkus ta prasme gana aiškius. Liberalizmo prielaidų tautininkuose priėmimo neginčyčiau net ir žinodamas ideologinių niuansų nuotolį tarp politinių sąjūdžio viršūnių ir jo užfrentės.

Man, tačiau, dar rūpi kita klausimo dalis. Šiandien, man atrodo, mažiau yra prasmės angažuotis už vieną ar kitą -izmą. Klausimas, kuris man ne tik kyla, bet ir rūpi, yra toks: ar yra vilties, kad šiandieninė tautininkija, būdama ištikima tik pačiam liberalizmo širdžiai, tai yra, tam tikram moraliniam nusistatymui, stengsis būti gaivinančiu ir vaizduotė žavinčiu progreso branduoliu lietuvių visuomenėje, kuris būtų nuolatinio nerimo, nuolatinio geresnių veiklos ir susiorganizavimo formų ieškojimo, nuolatinės gyvybės ir įvairumo versmė?

Tas klausimas, man atrodo, tuo svarbus, kad šiandieninės vertybių transformacijos aki-vaizdoje ne tik netikslinga, bet kartais net atžangu, nenaudinga būti užsigaubus vien tik išlaikyti vienos sistemos tradicijos tęstinumą.

Yra keletas viltingų pavyzdžių praktinėje tautininkų veikloje, kurie liudija, kad atsakymas į tą klausimą greičiausia bus teigiamas. Pavyzdžiui: Lietuvos Nepriklausomybės Tarka (LNT) kelia mintį, kad bendroji politinė vadovybė galėtų būti bendrai sutartu būdu atsirėmusi į kiek galima platesnį elektoratą; stengiamasi kaupti dėmesį daugiau į studijinio, negu į reklaminių pobūdžio informaciją lietuviškaisiais klausimais; krepšiamas su stiprintas dėmesys į idejinius išsivystymus pavergtose Lietuvoje; stengiamasi siekti politinės veiklos suaktyvinimo. Visa tai yra viltinga. Man, tačiau, šiuo atveju įdomiau, o gal ir svarbiau, perkelti dėmesį ideologinėm sritin ir ten ieškoti atsakymo.

Atrodo, kad konservatyvieji lietuvių elementai, gal kiek nerimaudami dėl kai kurių lietuvių Fronto pasireiškimų, susiranda pastovių tautininkų dvasiškai sususintųjų liadidinkų gretose ir VARPO tradicijos nevertuose varpininkuose. Jie (tie konservatyvieji elementai) suranda visai natūralios, suprantamos "me too" paramos ir neolituany sluoksniuose.

Tokiose apstovose svarbu žinoti, kuria gi linkme galų gale paūks pats tautininkiskasis są-

jūdis? Pasirinkimas labai ribotas, bet svarbus. Ar tautininkiskasis sąjūdis pasuks nenuotykingu, bet populiarumo prasme saugiu ir konservatyvizmo palaimintu, nuo seno išvažinėtu keliu, ar gal jaunesiems liberalams yra vilties matyti tokį sąjūdį, kuris būtų nedviprasmiškai nacionalistinis, radikalus ir aiškiai antikerikalnis? Ar tokia viltis iš viso turi bent kiek pagrindo?...

* SPAUDA *

1928 - 1938 - 1948 - 1958 METAI

Lietuviškos skautijos 40 m. sukaktis ir Tautinė Stovykla kelia nemažą dėmesį. Apie tai "Skautų Aidas" rašo:

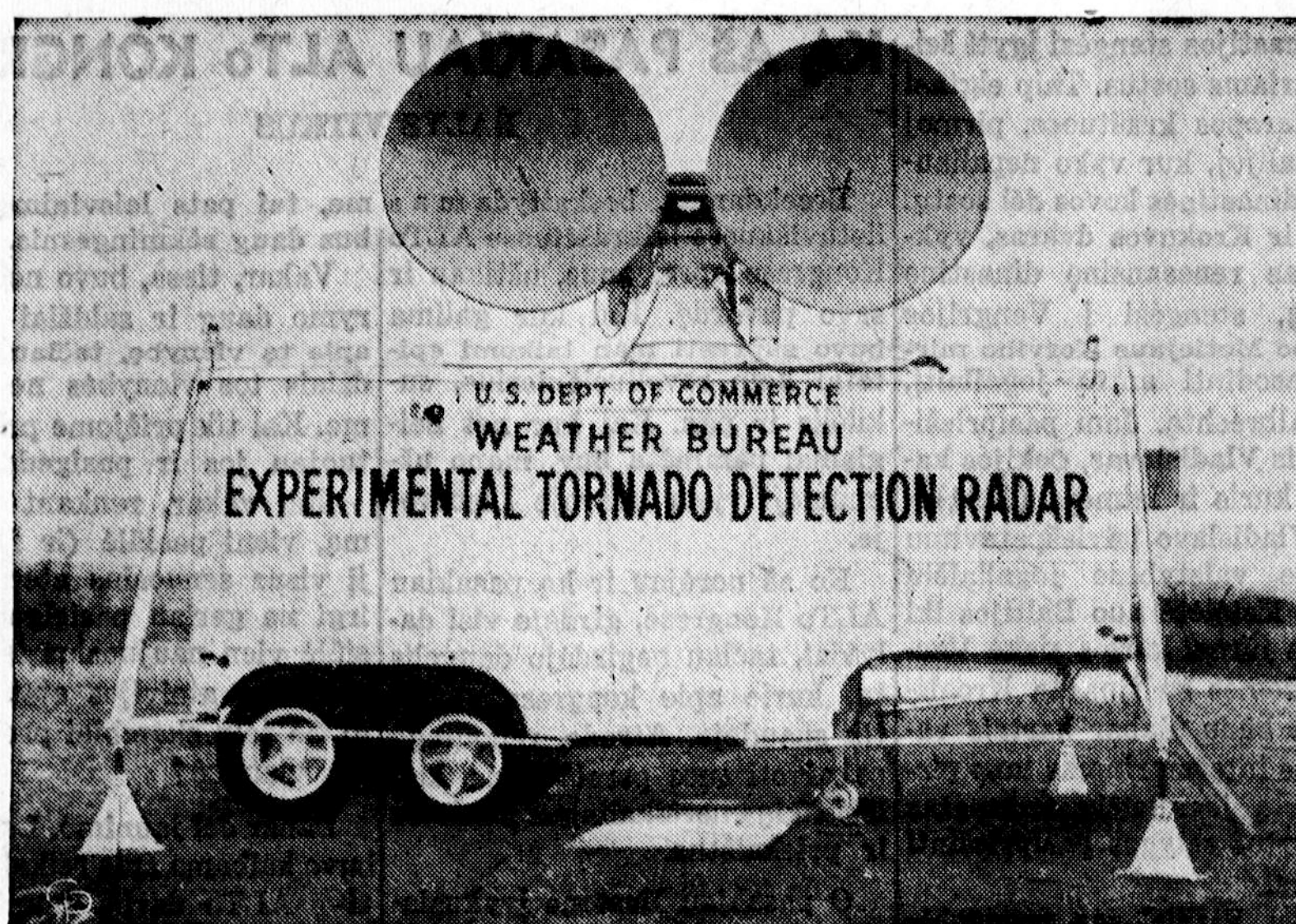
"Keturi paskutiniai dešimtmečiai — mūsų Sąjungos nueltas kelias. Vieniems vyresniesiems vadovams — tai ilgas žygis, retai kada sustojant pailsėti. Kitiems — mūsų jauniesiems — tai tik istorija. Tačiau ir vieni ir antri šiandien tose pačiose gretose žygiuoja, kiekvienais metais patraukdami naujus mergaičių ir berniukų būrius. Tai judėjimas dėl laimės ir džiaugsmo įgyvendinimo, dėl laimės ir džiaugsmo žemėje, bet ne žemiško; tai judėjimas, skiepijantis idėją, tarnauti, atsidėti, aukotis, jei reikia, kentėti... ir, vis dėlto, šypsotis. Ir, turbūt, pirmiausia dėl to mūsų Žalioji Vėliava nešama tvirtai aiškiu B.-P. nurodytu, beveik visų pasaulio tautų išbandytu keliu. Turbūt, dėl to kasmet ateina ir ateina jaunų širdžių, naujų jėgų, karštesnių rankų.

Pirmuosius du dešimtmečius A. Panemunė, reto grožio tėvynės pušyne, kėlė Tautinės Stovyklos vėliavą, su visa laiminga ir neišblaškyta tauta džiaugdamiesi savosios valstybės žydėjimu.

Kad ji namuos benamė pasidare, teskelbia mūsų IV-ji Tautinė Stovykla emigraciniame Vidurio rajone, teskelbia visos stovyklos kituose rajonuose lig pat Australijos.

Veržlios gyvybės ženklais, ne pasislėpusios medžio lapuose, lietuvių skautų gretos parneš Lelijos žiedą su įrašu: Dievui, Tau — Tėvyne, ir Žmonijai!

Trečiojo dešimtmečio pabaigti rinkomės žiauraus karo išvargintoj, sugriautoj Vak. Europoj, jau ne savuos šiluos, kaip liudininkai didžio neteisingumo, sunkiai beatitaisomos skriaudos paliečiai. Prie šviesiosios Baltijos krantų, didingų Alpių viršūnėse suplevėsavo Trečiosios Tautinės Stovyklos vėliavos, šaukiančios ne tiek džiaugsmui, kiek darbui.

Wichitoje, Kansas, bandomi naujos rūšies radaro įrenginiai vėjo stiprumui matuoti. Tikima, jog šie įrenginiai pagelbės iš anksto įspėti gyventojus apie artėjančias audras.

CHICAGO IR CICERO

• Mackus Algimantas — poetas ir kritikas — nuolat kalba Margočio radijo bangomis. Gi vasaros metu pavaduoja ir kitus to radijo kalbėtojus. Klausytojai pasiilgsta Mackaus, nes jo žinios visada įdomios ir sumaniai suredaguotos. Mackus yra Dirvos bendradarbis ir ALT S-gos Cicero skyriaus revizijos komisijos pirmininkas.

• Gintneris Antanas, žurnalistas ir keleto lietuviškų patriotinių organizacijų vadovybės narys, jau du kartus yra viešai pareiškęs, kad Pirmosios Dainų šventės proga iš visur suvažiuavę lietuviai žurnalistai buvo išrinkę specialią komisiją (Gintneris turbūt yra jos pirmininkas), kurios uždavinys įkurti Lietuvių žurnalistų Sąjungos Chicago skyrių. Jau ruošiamas ir Antroji Dainų šventė, o žurnalistų sąjungos Chicagoje nėra. Negalima tvirtinti, kad tos komisijos darbo tempas būtų žurnalistikai greitas.

• Kazys Vabalaitis jau kelintą kartą turi savo kirpyklą Cicero, III. Vabalaitis yra buvęs tremtinys ir žinomo Cicero lietuviškos visuomenės veikėjo, inž. Juozo Arštikio svainis. Vabalaitis jau naujiems žygiams ir kietai kovai.

Šiais metais renkamės ketvirtą kartą laisvoje Amerikos šalyje, patys didelėmis laisvėmis galį naudotis. Naujojo pasaulio naujaisiais gyventojais tapę.

Nueitas kelias vingiuotas, su kalnais ir pakalnėmis, su kryžkelėmis ir kliūtimis. Ir koks jis buvo — jis jau nueitas. Ketvirtą Tautinę Stovyklą trumpai sustosime, pailsėsime savos šeimos didžiuliam rate ir penktam dešimtmečiui pasiruošime.

Kai idėja veda, eiti sunku, bet dar sunkiau vietoje stovėti. Eikime, jei norime būti dar gyvi savos tautos seserys ir broliai!" (sk)

nepriklausomoje Lietuvoje buvo to amato išmokę. Čia, Amerikoje, išlaikė reikalingus egzaminus ir gavo leidimą tuo amatu verstis. Vabalaičio kirpykla yra 4918 W. 14 Street, Cicero, greta Palčiausko (taip pat buvusio tremtinio) gėralų krautuvės.

• Antanas J. Rudis, čia gimęs lietuvis inžinierius, stato savo kandidatūrą į Jungtinių Amerikos Valstybių Kongresą. Rudis yra gerai žinomas katalikų darbuotojas. Tačiau į Kongresą kandidatuoja visai nepriklausomai nuo partijų. Tai sunkus ir daug pinigų ir kitokių pastangų reikalaujantis kelias. Kodėl kandidatuoja nepriklausomai? Mat, demokratų partija nesutiko jo išstatyti.

• Petras Maldeikis yra šiuo metu Cicero Lietuvių Bendruomenės pirmininkas. Nepriklausomoje Lietuvoje Maldeikis buvo mokytojų seminarijos direktorius ir auklųjų instituto vedėjas. Šitos pareigos suteikė Maldeikiui gerą pasiruošimą platesniam visuomeniniam darbui. Maldeikis nemaža rašo spaudoje ir paskaitas skaityti. Daugiausia pedagoginiais klausimais.

• Prelatas Ignas Albavičius yra daugybės darbų žmogus. Dar

vienas darbas jam pridėtas. Tai Antrosios Dainų šventės ruošimo komiteto pirmininkas. Jau ir darbas pradėjo. Kodėl gi prelatui ir tas darbas uždėtas? Galima spėti, kad dainų šventės iniciatoriai numatė kai kurias kliūtis (ypač chorų srityje), kurių pašalinimui reikalinga asmenybė, turinti svorį ir senosios ir naujosios kartos Amerikos lietuvių tarpe.

• Leonas Laudanskas, iš Biržų miesto, prieš 50 metų drauge su savo broliu Petru atvyko į JAV ir apsispyto Illinois valstybėje. Dabar Leonas jau yra suilaukęs rimto amžiaus, turi 120 akrų ūkį Arlington, Illinois, nuo Chicago apie 100 mylių. Netoli yra anglų kasyklos. Po jo žemės, būk tai, inžinieriai yra radę naftos šaltinius. Netoliese yra Cherry miestelis, kur prieš daugelį metų anglų kasykloje dirbo ir Leonas Landanskas. Kasyklos dėl kilusio gaisro sprogę ir palaidojo daugybę lietuvių, ten dirbusių. Leonas liko gyvas. Biržiečiai dažnai lanko Laudansko ūkį. Žiemą ir žuikius medžioja.

Julius Šakelė

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

Chruščiovas ir Maoceungas atsiveikina po keturių dienų slaptų pasitarimų Peipinge. Maskvon grįžęs, Chruščiovas atsakė viršūnių konferencijos Saugumo Tarybos rėmuose ir pareikalavo Vid. Rytų klausimą svarstyti JT plenume.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigiai kainą atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.
DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 dolerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiame kontinente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELĖDA

Išsina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.
Rašykite dar šiandien: PELĖDA, 231 Wallace Ave. S.,
Welland, Ont., Canada.

DABARTIS IR ATEITIS ŽMOGUS

Z. JUŠKEVIČIENĖ

Pavieniai žmonės, šeimos, tautos ištisai keliauja laiko laiptais ateitin. Bet tik tos tautos ar pavieniai žmonės įprasmina savo būvimą žemėje ir palieka gilesnius pėdsakus istorijoje, kurie sukuria dvasines ar medžiagines vertybes, mėlai pasisavintinas būsimoms kartoms.

Laikas ir erdvė žmogaus būčiai žemėje turi lemiamos reikšmės. Didėsnio laiko tarpniai susikuria ir savitą laiko dvasią. Kaip istorija liudija, epochas kuria paskiri asmenys, genijai bei talentai, o to laiko žmonija šiomis nuotakomis gyvena. Epochos dvasia atspindi to laiko moksle, mene, literatūroje, architektūroje, moraliniuose bei juridiniuose įstatymuose ir t.t.

Ką davė praeities amžiai žmonijai — mes žinome. Ne tik žinome, bet kartu praeities laimėjimais ir naudojames. Galima drąsiai tvirtinti, jei mūsų mokslininkai ir menininkai būtų negavę praeities palikimo, jie niekad nebūtų pasiekę to, kas šiandien yra pasiekta.

Ko esame verti?

Kalbėdami apie dabartį, pa-bandykime į mūsų laikų gyvenimą pažvelgti šiek tiek giliau. Gal ir pavyks mums pamatyti šią dabarties ateities šviesą, o drauge suprasti, ko mes, nūdieniai žmonės, esame verti.

Filosofijoje tolydyto įsigalimėd žiaiginis egzistencializmas. Žmonija pasiekta mokslo laimėjimais ir technikos priemonėmis apvaldė gamtos jėgas. To maža. Atkariai norima apvaldyti ir žmogaus kosmosą, esantį anapus žemės. Ar galima tai visa peikti? Niekados! Bet neužmirškime, juo daugiau pirmenybių žmogus atiduoda mechanikai, tuo jis daugiau nusigrįžta nuo dvasinių vertybių. Technikos pažanga galutinai prasišveria pro dvasinę kultūrą ir ją toli palieka, dvasiniai momentai praranda savo vertę.

Ir taip šių dienų žmogus tęsia savo gyvenimą civilizacijos nustelbtos kultūros sąskaiton. Ar tai tikslu, prasminga?

Žmogus tapo technikos vergas

Žmogus užsuko mašinose ratą ir pats liko to besisukančio rato vergas! Modernų žmogų nuolat supa motoro burbinimas, staigimas, viešpatavimas. O tai visa užlopinio daugelį gerų žmogaus prigimtinių savybių, pvz. charakterio giedrumą, altruizmą, meilę gamtai, šeimos harmoniją, socialinę lygsvarą. Žmogus tapo užsidaręs-asocialus, nervingas, egoistas, irzlus, amžinai nepatenkintas, be laimės ir giedro džiaugsmo.

Šiandien žmogus yra tiek vertinamas, kiek jis pajėgia kurti ar pasisavinti technikos laimėjimus. Žodžiu, šio laiko aukščiausias vertybių matas yra medžiaga: fizinis, medžiaginis pajėgumas, laukijis pasirodymas, laukijė fizinė laimė, tolimesnė širdžioms sielos nuotakoms. Žmogus kartais ir regi, kad jis eina blogu keliu, bet gyvenimo tempas, visa aplinkuma ir bendros epochinės nuotakos stumta stumia tęsti šį pasirinktą kelią toliau.

CHICAGOJE
Dirva gaunama atskirais numeriais:

Margočio įstaigoje, 6755 So. Western Ave.
Marginių krautuvėje, 2511 W. 69 Street.
J. Karvelio knygyne, 3322 So. Halsted St.
Terros knygyne, 3333 So. Halsted St.
St. Ramanausko kraut., 4559 So. Hermitage Ave.
St. Penėlos kraut., 4501 So. Talman Ave.
B. Siliūno kraut., 4600 So. Fairfield Ave.
P. Ramanauskų krautuvėje, 1439 So. 49 Ave.

Vystomas tempas slopinamas

Nuolat vystomas tempas atima galimybę žmogui giliau pažvelgti į save, susikaupti įsigilinti į gyvenimo esmę, kurti dvasines vertybes, tobulinti kultivuoti save.

Atėjo metas, kada pagaliau nebėliko nei sąlygų, nei laiko net praėjusių amžių dvasinėmis vertybėmis pasinaudoti.

Vystomas tempas, svarbiausia, pradžioje sąlygas asmenybės formuoti. Viena iš būtinų sąlygų asmenybei augti yra tyla, gi nūdienis gyvenimas išsukė didžiulį triukšmą, amžiną judėjimą, neramumą.

Klasikinėje mokykloje išaugusios asmenybės retėja — jas kasdieną priglaudžia kapa, o nėra, kas jų eiles papildytų. Kyla klausimas, kaip ilgai žmonija plauks gyvenimo jūra be dvasinių šaltinių?

Mokykla ir jaunimas

Mokslininkai metė šūkį: "sa, ko negalima matuoti, neįeina į mokslo ribas". Tuo, žinoma, paneigiama: klasikinė mokyklos sistema; religija ir asmens auklėjimas paliko už mokyklos sienų. Jaunimui palikta pačiam patirti, kas gera ir kas bloga. Jaunimas, aišku, ir ieško to patyrimo gyvenimo nuosėdose. Tai nuodija ir tėvų gyvenimą, ir kiek atsparesnių draugų, ir visos visuomenės. Jaunimas tapo net narkotikų vergas!

Šių dienų mokykla paruošia mokinį amatininkus, išmoko mokinius sekti ir pasisavinti civilizacijos laimėjimus. Bet ką ji duoda mokinio dvasiai? Tad ir neuostabu, kad jaunimui šiandieną daro didesnę įspūdį žemės satelito paleidimas arba plaukiojimo lenktynių rezultatai, negu senovės graikų kūriniai.

Šių dienų žmogaus vaizdas

Visa drauge suėjus, šių dienų žmogus atrodo taip: neramus, kažko ieško — neranda, nekantrus, paviršutinis, tuščias, jis nieko nevertina, karalius pats sau. Bukos dvasios, nieku nesidomi, ieško pasitenkinimo juse. Ir tempo pagalba, ieško žutbutinių laimėjimų technikos pasauli.

Vokiečių mokslininkas Spengleris, išstudijavęs žmonijos kultūrų gimimą, augimą ir jų žlugimą, priėjo išvados, kad miestų augimas yra paskutinis bet kurios kultūros perėjimas. Čia norėtųsi pridėti ir šią mintį: jei žmogus, pasiekęs aukštą muzikinį lygį, vėliau tai visa paniekina ir ieško pasitenkinimo urvinio žmogaus muzikos garsuose — tai jau yra ženklas, kad toks žmogus, dvasiškai žlunga, naivėja, niviluojasi. O taip!... Argi nepelija nūdien lenytose klasikinės muzikos gaidos, argi neskamba disharmoniški garsai jaunimo pasilinksminimų salėse?!

Ką paveldės ateities žmogus?

Atsistojame prieš rimtą klausimą: ar turime moralinę teisę palikti ateities kartoms sujauktą pasaulį — dulkių debesį? Atsigrįžkime ir paskaičiuokime, ką mes gavome iš praeities! Tuomet suprasime, ką privalome palikti ateities kartoms.

Zvilgterėkime bent į 18-19 amžių. Iš šių amžių paveldėjome aukštą humanizmo lygį, didelius kultūros turtus. Būdinga, kad šis amžius, puoselėdamas dvasines vertybes, nepamiršo ir medžiagines pažangos. Šiame amžiuje tarp kita ko yra išrastas: dinamitas, garvežys, motoras, telefonas ir t.t.

Išvada tokia, kad žmogus visad turi galimybę patenkinti savo psichofizinės prigimties reikalavimus ir drauge kurti dvasines vertybes. Žvelgiant į praeities amžius, persasi ir antra išvada, būtent: mes neturime jokių teisės amžiais kurtas dvasines vertybes paniekinti, pamesti, apeiti. Priešingu atveju, mes būsime istorijos pasmerkti.

RAUDONIEJI
VIDURAMŽIAI

TAI YRA
DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VIDURIO
RAGANŲ MEDŽIONĖS

KRONIKA

PARASĖ

JONAS GIRDŽIUS - KLAUSUTIS

Knyga jau gauta Dirvoje. Ji yra 300 psl. ir kaštuoja po \$3.00, gi kietais viršeliais \$3.50.

Dirva yra vienintelis jos platintojas JAV. Prašom knygą tuoj užsisakyti, kad galėtume artimiausiu laiku išsiųsti.

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimų iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Cleveland APYLINKĖS

Kazys Soroka,

anksčiau gyvenęs Aliquippa, Pa., kur buvo to miesto policijos vadu, pastoviam gyvenimui persikėlė į Clevelandą ir dabar dirbs Jones and Laughlen Steel Corp. K. Soroka, gyvendamas netoli Pittsburgho, aktyviai veikė tenyškųjų lietuvių organizacijose. Persikėlęs į Clevelandą aplankė Dirvos redakciją ir jau įstojo nariu į Lietuvių Klubą.

O ir V. Jokubaičių dukrelės

šių vasarą dažnai pasirodė Showagon programose, kaip įvairių šokių šokėjos, lietuvaitsės.

Showagon programos pastoviai skelbiamos Cleveland Press laikraštyje.

Parėmė skautus

Be jau paskelbtųjų, į Clevelando Skautų Tėvų Komiteto važiavo dar atsiliepi šie rėmėjai: po \$5.00 — p.p. Mikoniai J. J. Dugelos, Dr. Ambrazaitis, Edv. Saukevičius (Portage Market), po \$3.00 — p.p. J. Vencius, J. Miglinas, V. Lukavičius, Damedas.

IR TAIP GYVENIME BUNA

Santa Fe mieste moterų visuomenės delegacija, aplankiusi šv. Vincento ligoninę, pareiškė, jog šios ligoninės keltuvu tarnautojas esąs gana puikus ir turįs gerą uniformą. Ji gos buvo sutikusios ne keltuvu tarnautoją, bet gydytoją, išsukantį iš pobūvio skubiai operacijai.

Indianoje mirė senutė, sulaukusi 90 metų. Tarp likusių gyvųjų yra jos motina, turinti 108 metus.

Milwaukee mieste vienas vyras žygiavo tris valandas pasukęs moterį ir padarė keturias mylias, kad ši jį pabučiuotų. Tas vyras, trijų metų berniukas, atėjęs prie fabriko vartų pareiškė, jog jis noris pamatyti savo mamą, kuri išeidama pamiršo jį pabučiuoti.

Pašaukta motina pabučiuavo sūnų ir paskambino savo vyrui, kad šis pasiimtų jį ir, žinoma, būtų geresnė auklė.

Lincolno mieste vienos didelės maisto krautuovės vedėjas stebėjo dvi pirkėjas, kurios rinkosi prekes apie vieną valandą. Pagaliau, neiškętęs paklausė, ar jis negalėtų kuo nors patarnauti. — Ačiū, — atsakė aštuonmetės pirkėjos, — mes tik žaidžiame.

Vienoje Oklahoma City valgykloje ant valgių sąrašo pridėta pastaba: "Būkit atsargūs su atominėmis patarnautojomis, nes vienas klaidingas žodis ir jos sprogs".

Los Angeles mieste areštuotas vagis, kuris pavogė po dežutę sriubos ir kondensuoto pieno. Jo kišenėse policija atrado 6,886 dolerius.

Kalifornijoje vienas storulis susiderėjo, jog jis vienu prisėdimu gali suvalgyti 25 kotelus ir išgerti vieną galioną pasukų. Tačiau po 14 kotelų atsikakė toliau valgyti, nes girdi, esą per daug garstyčių.

Viena Cincinnati miesto moteris, sustojus prie pakelės valgyklos, užsakė dešrelę ir bonką gerimo. Padavėja atnešė du popierinius pakučius. Grįžęs namo viename rado dešrelę, kitame šimtą dolerių. Paskambinus į krautuovę pasakė, jog jie atvežtų jai gerimą ir galį pasiimti pinigų.

Po to paskambinimo liko tikra, kad greitesnio pristatymo ji turbūt niekad nebesulauks.

baras, P. Balčiūnas, po \$2.00 — p.p. B. Bacevičienė, L. Staškūnai, G. Gudėnas, A. Buknis, A. Silvestravičius, A. Česnavičius, K. Kizevičius, Z. Peckus, A. Puškorius, V. Stuoģis, p. X., V. Vinclovas, J. Sarkauskas, A. Dovydaitis, Blinstrubas, V. Domasevičius, J. Kamaitis, P. Jurgaitis, p. Vytautas, J. Merkys, J. Ciunskas, P. Dabrilas, J. Zygas, J. Baranauskas, S. Balčiūnas, V. Pasakarnis ir A. Jonaitis.

Visiems aukotojams Tėvų Komitetas nuoširdžiausiai dėkoja.

Jaunųjų menininkų koncertas Severance Hall

"Neo-Lituanijos" Korp! rengiamas jaunųjų menininkų koncertas įvyksta rugsėjo 7 d., sekmadienį 7 val. 30 minučių Severance Chamber Music Hall, 11101 Euclid Avenue.

Pakvietimai į šį įdomų jaunųjų menininkų pasirodymą gaunami pas Korp. "Neo-Lituanijos" pirmininką C. Modestavičių ir pas platintojus.

Julija Rastienė,

iš Baltimorės, į Clevelandą atvažiuoja rugpjūčio 15 d. ir čia prabūs iki rugsėjo mėn. 3 d. Sustos pas savo motiną p. Baltrukonienę.

Akademinio jaunimo vakaras

įvyks šeštadienį, rugsėjo 27 dieną, Lietuvių Salėje. Tai bus LITUANUS žurnalui remti vakaras, ruošiamas visų Clevelando akademinio jaunimo organizacijų.

Neseniai įvykusiame posėdyje buvo aptarti įvairūs vakaro rengimo reikalai. Jame dalyvavo Lietuvių Studentų Sąjungos Clevelando skyriaus pirm. Algis Penkauskas, Clevelando Alumnų Klubu pirm. Jonas Puškorius, Clevelando Studentų Ateitininkų Draugovės pirm. Dalia Prikockytė, L. S. T. Korp! Neo-Lituanija Clevelando pirm. Cezaris Modestavičius, Lietuvių Studentų Santaros Clevelando skyriaus pirm. Česlovas Melsbakas, Akademikų Skaučių Satrijos Raganos Draugovės Clevelando pirm. Rūta Stravinskaitė, Lietuvių Studentų Skautų Korp! Vytis Clevelando skyriaus pirm. Stepas Matas, ir LITUANUS žurnalui remti komiteto nariai Jurgis Gravrogas,

Albertas Vaitaitis, Kęstutis Gaidžiūnas ir Vytautas Kamantas. Rugsėjo mėnuo yra skelbiamas LITUANUS MĖNESIU ir jo metu visose JAV-se vyks vėjus šiam akademinio jaunimo leidžiamam anglų kalba informaciniam kultūriniam žurnalui remti. Visas akademinis jaunimas aktyviai įsijungs į šio vėjus pravedimą. Ruošiamas vakaras yra to vėjus dalis. Tikimasi visų clevelandiečių palankumo ir talkos šio vėjus metu.

Nuoširdžiai dėkojame visiems,

pareiškusiems užuojautą dėl mūsų vyro ir brolio a. a. Vlodo Apynio-Chmieliausko mirties.

Mūsų nelaimės valandose pajutome, kiek daug ir kokių nuoširdžių draugų turėjo Vladas. Jam mirus ėmė plaukti gėlės, mišų aukos, laiškais ir telegramomis užuojautos ne tik iš Clevelando, bet ir iš Bostono, Cape Codo, Chicagos, Toronto ir Akrono.

Jums visiems, vienu ar kitu būdu prisiminusiems ir palydėjusiems velionį į amžiną poilsį, jaučiame giliausią padėką, kurios žodžiais neįstengiamė čia išreikšti. Nevardindami kiekvieno atskirai tikime, kad mūsų jausmai ir dėkingumas bus pilnai supras tas.

Žmona Jonė, brolis Jonas

Aleknų šeimos padėka

1958 m. liepos 28 dieną, po sunkios ligos mirė mūsų mylimas vyras ir tėvas Jonas Alekna.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Ivanauskui už atlaikytas šv. Mišias ir palydėjimą į kapines, gyd. Pautieniiui už gydymą ir priežiūrą sunkiai sergant, laidotuvių direkt. Jakubauskui už nuoširdų patarnavimą, radijo val. vedėjui už pranešimą visuomenei, Dirvai už velionies paminėjimą, visiems palydėjusiems mirusįjį į amžino poilsio vietą. SLA atstovui už tartą prie kapo žodį. Visiems pareiškusiems užuojautą žodžiu ir raštu.

Velionies žmona Josefina, duklė Florence ir brolis Pranas.

Atstovaus lietuvių sportą Šį savaitgalį, rugp. 16-17 d. Detroito įvyks Pabaltiečių Plaukymo ir Lauko Teniso pirmenybės. Iš clevelandiečių lietuvių atstovauti yra pakviesta plaukikė Mirga Mazoliauskaitė ir tenisistas S. Abraitis.

Jaunimą kviečiame sportuoti

Berniukai ir mergaitės 9-15 metų amžiaus kviečiami įsijungti į sportinio prieauglio grupę, veikiančią prie Sporto Klubu Žalbo. Rugsėjo mėnesyje yra numatoma surengti vaikų sportines varžybas pagal amerikiečių "Junior Olympics" pavyzdį. Veikia 3 amžiaus klasės: 9-11 m., 12-13 m. ir 14-15 m.

Dėl informacijos kreiptis į A. Bielskų telefonu MU 1-3717. LSK Žaibas

Skautų būrys,

atlikti paruošiamuosius Tautinės Stovyklos darbus, jau išvyko į stovyklavietę. Jie į Clevelandą sugrįž tik po trijų savaičių.

Kazys Ozelis

Chicagos Lietuvių Operos režisiorius. Lankydamasis Clevelande, "Fausto" spektaklio dekoracijų ir kitokiais reikalais, p. Ozelis pareiškė, kad Masonic Auditorium salė bus geresnė už visas iki šiol naudotas sales, tiek scenos įrengimais, tiek ir salės akustika. Clevelande statomas "Fausto" spektaklis bus bene geriausias iš visų iki šiol įvykusių pastatymų.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St. Cleveland 8, Ohio Telef.: LI 1-5466

JUOZO KAMAIČIO IR JONO BALEIKOS, ST. CLAIR SHOE STORE,

12915 St. Clair Ave. Batų ir odos parduotuvė, didelės batų pasirinkimas ir žemesnės kainos negu kitur. Siuntimui į Europą duodama nuolaida. Batų taisymas paimamos ir pristatomi į namus be mokesčio. Darbo val.: nuo 9 v. ryto iki 7 v. v. Telefonas: GL 1-5875, butų — GA 1-7658.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudonai tampa suaukinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudimo kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS, 609 Society for Savings Bldg. Telef.: MAIN 1-1773 Rezidencija: PENINSULA 252

Ar jau įstoja į VILTIUS

LABAI PRIEINAMA KAINA PARDUODAMAS DABARTINIS DIRVOS NAMAS,

tinkas atidaryti kokiai nors dirbtuvei ar krautuvei. Ypač tinka vyresniai amžiaus šeimai, kuri noli tame pačiame name gyventi ir turėti savo įmonę ar prekybą.

Viršų yra 6 didelių kambarių butas. Taip pat, šalia krautuovės, pirmame aukšte, lengvai galima įrengti nedidelį, dviejų kambarių butą. Lygiai ir antram aukšte lengva perskirti į du pilnabūtus butus.

Saukit Dirvą telefonu HE 1-6344.

Labai patogi vieta gydytojui išnuomojama 848 East 185 St. esančiam Medical Bldg.

Saukti telefonais: IV 1-5686 arba IV 1-4026. (62)

2 namai ant vieno sklypo

E. 80 St., tarpe Superior ir St. Clair Ave. Abu namai yra gerame stovyje. Prašoma \$15,500.00.

J. A. Gričius Realty 19715 Cherokee Ave. IV 6-2525

I šiaurę nuo St. Clair, East 125 gatvės rajone, GERAS VIENOS ŠEIMOS NAMAS

4 miegamieji, gaso pečius, garažas, arti autobusų linijos. Prašo \$12,500.

Turime ir daugiau gerų pirkinių. Kreipkitės į

p. ŠIRVAITĮ Wm. T. Byrne — Real Estate 1535 Hayden Ave. MU 1-6100 ar namuose KE 1-4080 (k.)

640 E. 117 ST.

Gerai namas gyvenimui ir pajamoms. 4 did. kambariai pirmame aukšte. 3 dideli kamb. ir vonia antram aukšte. Įrengtas kamb. trečiam. Moderni virtuvė, naujas gaso šild., gražus sklypas. Lietuvių ir slovenų kaiminystė.

Ray Hook, Broker EV 1-5578 UL 1-1570

Parduodamas namas

2 šeimų, prieinama kaina. Tarp Care ir Glass Ave., 1153 East 63 St. Telefonas UT 1-0485. (64)

BEDA JUMS, VADAMS

Luke 11:52 Tikrasis ir gyvasis Dievas — Dievas yra dvasia ir jo garbintojams reikia garbinti jį dvasioje ir tiesoje. Tiesa reiškia meilę, ir Dievas per savo pranašus aprašė apie šiuos laikus, kas turės atsitikti ir kaip pasaulis subirs dabar Armageddone.

Šventas raštas Dievo žodis liudija taip: naikinimas kovose ir kankinimas žmonių įvairiose šalyse, kiekvienoje tautoje — jie dar labiau bijo ateities įvykių, nes, matosi, kad dabar pradėjo veikti nesuvaldomos piktos jėgos. Viešpats per pranašą Izają barta tautos ir sako: dėl jų nuodėmių atves tikrai, ko jie bijo, nes diena labai baisi ir kas ją iškęs. — Randasi biblijoje Psa. 107: 27 e. Joelis 2: t. e., 6 e., 11 e.). Viešpats Jėzus išpranašavo apie tą patį laiką, kalbėdamas pasakė žmonėms alps iš baimės to, kas užveina visam pasauliui. Rašite biblijoje Luko 21: 26 e. Plačiau aiškindamas apie šiuos laikus Jėzus tarė: Nes tuomet bus didelis suspaudimas kokiai būti nebuvo nuo pasaulio pradžios iki šiol. Pran. Dangiels 12: Dar Dievas kviečia žmones tarmas per savo pranašą: Grįžkite pas mane ir būsite išgelbėti, nes aš, Dievas, ir mano Sūnus, nėra kitas. Izajo 45: 22 e. Dievo žodis tiesa.

Skelbia: WILLIAM SHIMKUS 1077 E. Wallings Rd. Brecksville, Ohio

D E M E S I O ! GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiunčia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietuvą ir visus Rusijos sritis, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi primokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis nustatytas JAV pašto taisyklių. Maistą kartu su rūbai siųsti neleidžiama.

Nepatikėkit savo brangių siuntinių į neaiškias, siūlančias tarpininkauti rankas.

Globe Parcel Service Inc. siunčia su Inturisto įgaliojimais. Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilnonių medžiagų, odų, skarų, skarelų, batukų. Šios prekės parduodamos siuntėjams savikaina.

Adresas: 1313 Addison Rd. Kampas Superior ir E. 71st St. Tel.: UT 1-0806

Išnuomojamas butas

4 šeimų name, E. 124 St., į pietus nuo St. Clair. Yra keturi kambariai, žemai. Gaso šildymas ir garažas. Saukti: ER 1-1648. (61)

NAMAI PARDAVIMUI

Vienos šeimos 7 kambarių namas Medina Ave. (tarp E. 79 St. ir Ansel Rd.). Dujinis apkūrenimas. Gerams stovyje. Prašo tik \$8,900.

Turime daugiau įvairių namų pardavimui šv. Jurgio ir šv. Kazimiero parapijų ribose ir kitur

Edvardas Karnėnas J. G. Oshen Realty and Insurance Service 1141 Ansel Rd. Cleveland 8, Ohio Telefonai: SW 5-4808 arba ER 1-4732

NEURA PICNIC GROVE

dabar kiekvieną savaitės dieną išnuomojamas gegužinė is-piknikams. Naujai atr. montuota šokių salė ir bufetas, didelė sporto aikštė, gražioje apylinkėje, daug vietos automobiliams pastatyti. Skambinti HE 2-1280.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCJA: PENINSULA 2521 Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaissau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143 Lietuvių Klubu Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. Lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausyti muzikos, lietuvių radijo valandėles. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsirinkite, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui Della E. Jakubs & William J. Jakubs Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo. 6621 Edna Avenue EN 1-1763 936 East 185 St. KE 1-7770

EDDY IR ST. CLAIR RAJONE

Geras, 4 šeimų namas. Gaso šild. Ramioje vietoje. Tame pačiame rajone turime dviejų ir vienos šeimos namų.

RAY NAUSNERIS, Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda. 11809 St. Clair UL 1-3919 LI 1-9216

THREE WAY PAINTING CO.

Lietuviška įmonė atlieka įvairius naujų ir senų namų dažymo ir dekoravimo darbus iš lauko ir viduje.

Lietuviams darome nuolaidą. J. ir E. Ignatavičiai 677 E. 128th St. Tel. MU 1-8368

PRANEŠAMA... NATIONWIDE'S naujas ŠEIMOS DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas padengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naujai prisidėjusį (po 14 amžiaus dienų) NE KIEK NEPADIDEJANT už mokamą vieną draudimą! PAULINA MOZURAITIS, Agentas SK 1-2183

J. S. AUTO SERVICE Sav. J. Švarcas 1254 Addison Road Tel. HE 1-6352 Atėdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMASIŲ TAIŠYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas. Parduodami amžini automobiliai. 24 hours towing. Dienos telef.: HE 1-6352. Nakties telef.: LI 1-4611.

DIRVA

★★★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderso 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Filmai iš Lietuvos

A. Bimba parodė kanadiečių ekskursiją ir TILTĄ

"Turinys kaip turinys, bet malonu girdėti, kai iš ekrano kalba lietuviškai", — neseniai rašė iš Lietuvos tenai mačiusieji Vilniuje pagamintą filmą vardu TILTAS. Visiškai tas pats įspūdis ir čia tą patį filmą pamatė.

Filmai buvo rodomi New York'e (Richmond Hill), šalia LAISVĖS redakcijos esančiose patalpose. Rengėjai — A. Bimbos vadovaujama Literatūros Draugijos kuopa. Pats A. Bimba ir įvadinę kalbą pasakė, pažymėdamas, kad tai labai svarbus įvykis, nes pirmą kartą pasitaiko proga pamatyti filmus iš Lietuvos. TILTAS, esą, simbolizuoja pačią Lietuvą, kuri buvusi (suprask — 1940-41 metais) pastatyta, karui kilus sugriauta, daug kentėjusi, bet paskui vėl atstatyta.

Kanadiečių ekskursijos apsilankymui Lietuvoje skirtas maždaug 10 minučių ilgio "Kino žurnalas". Jame, žinoma, ir rodomi daugiausia tik ekskursantai. Iš čia žiūrint, idiomai būtų pamatytai ne juos, o tą, ką jie matė. Bet to apžvalgoje nepaprastai šykštu.

Lėktuvų stotyje parodomas sovietinis lėktuvas, bet nė sekundei objektyvus neužkliuvo už taip labai garsinamo stoties pastato ir neparodė išgirtųjų vadaus įrengimų. Vilniaus miesto irgi pašyktėjo, o rodė tik ekskursantus Gedimino pilyje ir Aušros vartuose, dėl kurių kintojas (filma nebylė, tik aiškintojas pasakoja, kas joje dedasi) pabrėžia, esą, užsieniuose visokių dalykų prikalbėjo apie Aušros vartus, o štai jie yra, ir paveikslas yra, ir žmonės melžiasi... Aiškintojas, žinoma, nutyli, kad tuos "visokius dalykus" kalbėjo tada, kai "tėvas ir mokytojas" tebebuvo visiškai aklinai Lietuvą uždaręs. Jei nebūtų laiško cenzūros baimės, jei būtų galimas laisvas spaudos pasikeitimas ir normalus keliavimas iš ten ir į ten, kaip tai yra su kitais kraštais, tai nebūtų jokių "dalykų prikalbėjimų", o būtų žinoma tikra tiesa. Kodėl ji taip rūpestingai slepiama?

Kaune, porą sekundžių šmėstelė Laisvės alėjos vaizdas, išskiba PIENAS ant buv. PIENOCENTRO kampaninių durų ir lietuviškoji pusė išskabos su žodžiu UNIVERMAGAS bei dviem to paties žodžio rusiškam raidėm, kurios kažkaip netolygia užkliudytos. Tai ir viskas iš Kauno.

Iš čia filmas skuba į Petrošiūnus, prie HES statybos. Lyg tyčia, pataikoma, anot aiškintojo, "pietų pertraukos metu", taigi tik tuščias rausinys, nei vieno darbininko. Po to peržvelgiama eilė mūrų namų, visi nauji, — tai HES statytojų ir būsimoji aptarnautojų gyvenvietė. Išvengta gyvybės, niekas apie tuos namus nevaikšto, išskyrus ekskursantus ir jų palydovus. Dar inžinierius su pirštu bevedžioja po nematomus planus, vienas kranas, bekalas plieninę užtvankos lentą. Po to ekskursija atsideria ŠESUPES kolchoze, kurio parodytai vartai ir kelios karvės. Paskui jau ČERNIACHOVSKIO kolchoze (abu Marijampolės kaimynystėje), kur parodomas riebus kolchozo pirmininkas deputatas Adomavičius. Kretingos rajono ("Tarybų Lietuvos dešimtmečio") kolchoze rodoma keletas iš karpelių iš derliaus šventės; ke-

lios poros šokėjų ir ekskursantų vaišinimas. Ir išvykimas su Laisvės prakalba Vilniaus lėktuvų stoty. Reikia pripažinti, kad tai gana aukštas menas — rodyti ir sugėbėti taip beveik nieko neparodyti!

TILTAS yra iš viso bene trėčiasis Vilniaus kino studijos gamybos filmas, (po MARYTĖS MELNIKAITĖS ir AUSROS PRIE NEMUNO) ir bene pirmas tokio ilgumo (apie 2 valandas).

Daug yra filmų, kuriuose inscenizuojami gerų rašytojų veikalai. Vieni esti nusisekę, kiti tik nevykęs bandymas perduoti rašytojo kūrinį. TILTE skirtumas yra tas, kad čia inscenizuotas ne kokio gero rašytojo kūrinys, o... politinės propagandos straipsnių rinkinys. J. Dovydaitis (prof. Prano Dovydaičio sūnus), rašydamas scenarijų, bus padaręs, ką galėjęs, bet kagi tu žmogus gali padaryti iš grynai propagandinės medžiagos... Režisierius Juozas Miltinis irgi stengėsi pasinaudoti bene pirmą progą įvykdyti seną savo svajonę — režisuoti filmą (juk savo laikui studijavo tą dalyką Paryžiuje). Bet galėjo surežisuoti tik šiaip taip sudėstytą propagandinių atsisaukimėlių lipdinį. Jeigu ne lietuviškas kalbėjimas, jeigu ne šioji tokia netolimos praeities aktualija, jeigu ne politiniai "pašipilkavimai", tai būtų vien tik ilga nuobodybė. Viskas iš anksto žinoma, visi "konfliktai" sukirti pagal formas iš žinomų šūkių, o neprityrusių aktorių vaidinimas irgi klumpsta scenarijaus tekstų dirbtinume, neskaitytame vieno kito vaidybinio švystelėjimo. Meilės prisipažinimai, heroiški pasididžiavimai, buržujų bei "banditų" niekšiškučiai — visi vienodai nuobodžiai juokingi savo neaprašytu dirbtinumu. Nei režisieriui, nei aktoriams dėl to negalima priekaištauti, nes ir Hollywoodo žvaigždės iš tokios medžiagos nieko geresnio nepadarė. Techniškai filmas pavykęs gana pakenčiamai.

Be abejo, Lietuvoje, ne tik seniau, bet ir dabar žmonės gi mato daug geresnių filmų visais požiūriais, o ypač turiniu. Todėl supranta, kad tas turinys nekelpia nei susidomėjimo, nei, matyt, įtikina. Tik "malonu girdėti, kai iš ekrano kalba lietuviškai".

Čionykštei publikai, kurios susirinko arti 200, TILTAS, atrodo, vidutiniškai patiko. Visi juk yra matę gerų "mūvių", todėl šis negalėjo nustebinti. Publika beveik išimtinai baltagalvė, daugiausia jau einanti į septintosios dešimties metų pabaigą, Lietuvą jei mačiusi, tai tik caro laikais, o šiaip jau apie filme rodomus dalykus žinanti tiek, kiek jos vadas A. Bimba per savo LAISVĘ yra apšvietęs. Filme matomi vaizdai ir įvykiai, žinoma, patvirtina, ką Bimba yra rašęs (nes gi medžiaga iš to paties šaltinio), ir žiūrovai tą patvirtina sutinka su pasitenkinimu. Pavyzdžiui, kai stora ponis (aktorė Jackeiviūtė), išgirdusi, kad prasidėjo karas, nudžiunga žodžiais "Malūnas, žemė!", šen ten pasigirsta ironiškas juokas. (Arba, kai neapsisprendėlis vokiečių administracijos bendradarbis frontui artinantis klausia, kur bėgti, iš salės pasigirsta atsakymas — "Amerikon!" O kai rodomos vo-

kiečių laikais vykstančios iškilmingos vestuvės bažnyčioje, moterėlės nelabai tesusigauja, kad tai nebe kanadiečių apsilankymo vaizdai, ir rodo viena kitai: "Ar matai? O sako, kad Lietuvoje bažnyčių nebėra!" (Nedraudžiamos ir dabar vestuvės bažnyčioje, bet tik tokios viešos vestuvinės procesijos iš bažnyčių dabar "nebe mado").

Nors buvo skelbiama, kad "įžanga nemokama", pertraukos metu A. Bimba paprašė sumesti bent po dolerį ar daugiau, nes esą reikia užmokėti tai įstaigai, kuri filmą išrašiusi, reikia atsiųgti už salę ir rodytojų už darbą bei rodomojo prietaiso naudojimą. Jeigu išeisai gerai, tai būsią galima gauti ir keletą kitų filmų. (Turbut AUKSINĖS MARIOS, AUSRA PRIE NEMUNO, IGNOTAS GRĮŽTA NAMO, ar gal ir MARYTĖ MELNIKAITĖ, kuri, berods, Lietuvoje jau išėjusi iš apyvartos). Buvę suimta bene 172 doleriai. Tiesa sakant, Michalina Meškauskienė (kultūros ministro pavaduotoja kinematografijos reikalams Lietuvoje) galėtų būti kiek dosnesnė draugas Brooklynje ir galėtų apmokėti tas išlaidas. Juk TILTAS yra šimtanuosimtinis skelbimas, propaganda. O už skelbimus paprastai gi moka skelbėjas, ne skaitytojas ar žiūrovas. Ko gera, gal net ir už "Michailovo balsą" pradės prašyti prenumeratoras?

Liepos 27 dienos TIESA jau dinasi, kad Toronte tūlas R. Jandash bandęs padaryti biznį, rodydamas iš Lietuvos parsivežtus ar gautus filmus, bet negalėjęs to padaryti, kadangi buvę grąžinta piketavimu, pagaliau parapija nedavusi salės. Esą, fašistuojantieji elementai išsigandę tu filmų, kad nesugriautų jų propagandos.

Nežinau, kokius tenai filmus Toronte kas rengėsi rodyti, ir ar iš tikrųjų ten kas nors rengėsi piketuoti. Į parapijų sales, žinoma, nei nemadagu listi su sovietiniais filmais, nes tai lygu išliumuisi su tikybos pamokomis į marksizmo-leninizmo universitetą... Jei kas nori su tais filmais pasigarsinti (ar net iš jų biznį padaryti), gali bet kur išsinešti salę.

O piketuoti, tai tikrai neverta vargo. Ta propaganda gali būti širdies paguoda tik tiems, kurie ir be jos jau yra taip įsitikinę ir kitaip matyti nieko nebenori. Niekam kitam ji nepavojinga. Priešingai, tik dar kartą patvirtina, kad Lietuvoje žmonėms tebekalama ta pati vinis į galvą, kuri pradėta kalti prieš 18 metų...

VINGIAI IR PERSPEKTYVOS

J. P. P.

Venezuela ruošiasi prezidento rinkimams, kurie turės įvykti lapkričio mėnesį. Penkios partijos tariasi išstatyti bendrą "vienybės" kandidatą. Pasitarimuose dalyvauja ir komunistų partijos bosas Machado.

Tuo tarpu kiti komunistų agentai zuja po Caracaso lūšnykus, stengdamiesi suorganizuoti 150,000 dol. fondą savo laikraščiai finansuoti ir vykdyti "auklėjamąją, politinę ir ideologinę kampaniją tarp Venezuelos masių".

Oficialių komunistų Venezueloje esama apie 26,000. Kiek yra slaptų, besistengiančių įsiskverbti į kitas partijas — nežinoma. Tačiau jų "celės" veikia mokyklose, unijose ir beveik kiekvienoje pilietinėje ar profesinėje organizacijoje. Jų narių yra Caracaso miesto taryboje, aukščiausiam rinkimų tribunole, komunistas yra studentų federacijos vicepirmininkas, lygiai kaip ir žurnalistikos fakulteto dekanas centriniame universitete.

Didelės įtakos komunistai turi vietos spaudoje. Kai, viceprez. Nixonui pakeitus savo kelionės planą, netoli numatytos sutikimo vietos buvo rasta komunistų paruošta bomba, visi laikraščiai tai nutylėjo, išskyrus katalikų "La Religion", tačiau, kai vienas suimtas riaušininkas pareiškė, kad jis dalyvaujęs tik dėl jėgų mūmo ir neturįs ryšių su komunistais — jo žodžiai buvo panaudoti įžanginėms pirmųjų puslapių antraštėms.

Didysis komunistų ginklas yra JAV niekinimas. Laikraščiai neretai paskelbia, jog JAV karinė patariamoji misija planuojanti perversmus, amerikietės gatvės dažnai palydimos šūkiu "Jankiai, namo!", ant namų sienų atsiranda šūkiu: "mirtis imperalistams jankiams!" ir t.t. Net pradžios mokyklų mokiniai yra išmokyti šūkauti prieš amerikiečius.

Valymai Vengrijoje tęsiasi nemažėjančia apimtimi. Per dvi savaites buvo nuteista apie 600 asmenų kalėjimo bausmėmis tarp 6 mėnesių ir 25 metų. Iš Budapešto ištremta apie 1,500 "nepatikimų" šeimų.

Sirijos komunistai kelia vis didesnę susirūpinimą Nasserui. Per paskutinius mėnesius jie susiliumis su tikybos pamokomis į marksizmo-leninizmo universitetą... Jei kas nori su tais filmais pasigarsinti (ar net iš jų biznį padaryti), gali bet kur išsinešti salę.

Britų žvalgybos duomenimis, per 1,000 Sirijos teroristų esą infiltruoti į Amaną ir kitas Jordano vietas.

Izraelis, kaip stebėtojai sako, jau nuo pat Irako perversmo dienos bandęs "joti ant dviejų arklių". Leidimus britų ir amerikiečių lėktuvams kristi per jo teritoriją, sakosi, atšaukęs sovietų ir Nasserio spaudžiamas (rusai buvo įteikę notą, reikalaujančią nesimaišyti į Vid. Rytų krizę).

Brazilijos vyriausybės atstovas gen. Nelson Melo sveikina JAV valst. sekr. Dulles Rio aerodrome. Šį kartą Brazilijoje incidentų neįvyko, tik komunistuojantys studentai buvo iškabinę vieną transparentą su šūkiu "Go home Dulles".

SKAUTAI

JAU PRADEDAU ŽYGI I TAUTINĘ STOVYKLĄ

Kaip kadais Lietuvoje su dainos žodžiais — "Ei, pirmyn į Tautinę Stovyklą!", šiomis dienomis prasideda mūsų skautiškojo jaunimo kelionė iš plačiojo Amerikos kontinento sričių į Highland Recreation Area parkus, Michiganą.

Brolijos TS viršininkas sktn. Algirdas Banevičius jau nuo rugpjūčio 11 d. tvarkosi mūsų skautams pavestuose plotuose. Nuo rugp. 9 plūša sk. pionieriai iš Detroito ir Clevelando.

TRYŠ NAUJOS DAINOS

Jau anksčiau pranešę apie dvi naujas, specialiai šiai stovyklai parašytas dainas, Laužai liepsnoja vakaruos, žodžiai V. Bražėno, muz. Stp. Kairio, ir Lietuvių skautų daina, žodžiai T. Sungailos, muzika A. Kučūno.

Pirmoji bus oficiali IV Tautinės Stovyklos daina, o antroji parašyta maršo tempu — dar niam skautiškųjų gretų žygiui Tautinėje Stovykloje.

Paskutinėmis dienomis mus pasiekė žinia, jog taip pat šiai stovyklai specialiai parašyta Vakarinė skautų giesmė. Žodžius jai parašė seserijos dvasios vadas kun. St. Yla, o muziką pritaikė — N. Stadnikaitė. Abu autoriai gyvena Atlanto rajone.

Ar įstoja į
VILTIES
draugiją?

NEO-LITUANIA

STOVYKLAUTI BESIRUOSIANT

Už kelių dienų jau vyksta į stovyklą. Ir iš visų paruošiamųjų darbų sprendžiant, įskaitant ne vien rengėjų rūpesčius, bet ir vykstančiųjų "užkulius", atrodo, kad pats pavadinimas "stovykla" ir lieka tik statišku pavadinimu. Į stovyklą ruošiasi vyksti jaunoji, atgimusi korporacijos dvasia.

Akademiniis gyvenimas šiandien daug kuo skiriasi nuo Lietuvos laikų. Dabar mes esame išsiskleidę po įvairias vietas būreliais. Tat šalia vietinių korporantiškojo gyvenimo rėmų bendri suvažiavimai, kaip juos bepavadinant, sukelia daugiau entuziasmo, įneša daugiau gyvumo korporantų gyvenime, iškelia kai kuriuos skyrių lenktyniavimo momentus, o kartu, kad ir kaip reti tokie bendri subuvimai, bet jie įsukiami parodo gyvą ir klestinčią broliško solidarumo dvasią. Tai vienas iš korporacijos principų, bet jis bene bus vienu pagrindinių šio meto sąlygose. Tas principas, kai gyvas korporantiškame gyvenime, lieka prasmingu ne tik santykiuose su kitais akademijos draugais, kaip kad buvo sakoma, bet ir akademikui subrendus ir būnant veikliu ir aktyviu lietuviškosios bendruomenės nariu.

Pradžioje, svarstant stovyklai rengti vietovę, buvo abejonių, ar visi sugebės ryztis tokiai tolimai kelionei. Šiandien dėl to abejonių jau nėra, nes yra rimtu daininiu, jog gali būti vykstančių net iš Los Angeles.

Jaunimas mėgsta keliauti, mėgsta bendrauti ir trokšta įvairumo. Tai natūralus jaunatviškos dvasios reiškinys. Gė korporantiškoje dvasioje bręstant akademikas dar ir tuo nesitenkina. Jis siekia tobulinti savo — lietuviško inteligento — asmenybę, bendraujant su vyresniais savo kolegomis, semiant daugiau žinių iš lietuviškojo mokslo, meno, visuomeninio gyvenimo, istorijos aruodų.

Būsimos stovyklos programa rodo, kad rengėjų visa tai buvo kruopščiai apsvaistytą ir numatytą. Jaunieji korporantai, tačiau, nebus vien pasyvių klausytojai, bet keliama klausimų ir temų aktyvus nagrinėtojai. Jų domėjimasis gyvybiniais lietuviškas klausimais yra pasigėrėtinai aktyvus ir korporantiškai natūralus. Tat galime būti tikri, jog stovyklos taip vadinama "rimtoji programos dalis" nebus braleista lengvai pro ausis, bet bus gėva ir atitinkanti stovyklos pagrindiniam tikslui.

Tokiai stovyklavimo programai, lygiai ir nuotaikingiems vakaravimams, skyriuose labai kruopščiai ruošiamasi.

Į stovyklą dėtosios viltys nebekelia abejonių, sprendžiant iš vykstančiųjų entuziasmo, jų dėdamo trūso tinkamam pasirodymui. Ir tai yra tikroji garantija, kad stovykla savo paskirtį atliks.

ANOJ PUSĖ

Rokiškio kraštotyros muziejui suėjo 25-eri metai. Dabar tame muziejuje dirba 4 tarnautojai, jis įkurtas nusavintuose namuose ir užima 11 kambarių.

Lietuvių mokytojų grupė, vadovaujant rusams, buvo nuvežta į Rytų Vokietiją.

Lietuvoje, Maskvai įsakius, tebeina fabrikų ir įstaigų darbininkų mitingai, kuriuose smerkia amerikiečių ir anglų išsikėlimą Libane ir Irane. Pastaruoju metu reikišamos padėkos, kad Chruščiovas buvo Kinijoje ir ten su Mao Tse-tungu "išgelbėjo" taiką. Moksly Akademinės vicepirmininkas žiugžda net vedamąjį Tiesoje parašė, kaip apie nepaprastą įvykį.

Šv. Lauryno vandens kelias, kuriuo tikimasi jau 1959 metais pergabinti 36 mil. tonų krovinių. Vadinamoji "šiaurinė pakrantė" nusitęs 2300 mylių į kontinento gilumą. Didžiųjų ežerų vandens lygis yra 550 pėdų aukštesnis už vandenyno lygį.

